

Prezes Rady Ministrów

Mateusz Morawiecki

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-100-23
UD487

Pani Elżbieta WITEK
Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z poważaniem
Mateusz Morawiecki
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

U S T A W A

z dnia

o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024¹⁾

Art. 1. 1. W roku 2024 podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego Trybunału Konstytucyjnego, o której mowa w art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1422), stanowi kwota w wysokości 6 114,08 zł.

2. Ilekroć w odrębnych przepisach jest mowa o podstawie wynagrodzenia sędziego Trybunału Konstytucyjnego określonej w art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego, w roku 2024 za podstawę tę przyjmuje się kwotę w wysokości 6 114,08 zł.

Art. 2. 1. W roku 2024 podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 217, z późn. zm.²⁾), stanowi kwota w wysokości 6 114,08 zł.

2. Ilekroć w odrębnych przepisach jest mowa o podstawie wynagrodzenia sędziego określonej w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, w roku 2024 za podstawę tę przyjmuje się kwotę w wysokości 6 114,08 zł.

Art. 3. 1. W roku 2024 podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego Sądu Najwyższego, o której mowa w art. 48 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1093, 1532 i 1672), stanowi kwota w wysokości 6 114,08 zł.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników, ustawę z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw, ustawę z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, ustawę z dnia 16 grudnia 2005 r. o Funduszu Kolejowym, ustawę z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów i ustawę z dnia 11 września 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 2642 oraz z 2023 r. poz. 289, 614, 1030, 1429, 1606, 1615 i 1860.

2. Ilekroć w odrębnych przepisach jest mowa o podstawie wynagrodzenia sędziego Sądu Najwyższego określonej w art. 48 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, w roku 2024 za podstawę tę przyjmuje się kwotę w wysokości 6 114,08 zł.

Art. 4. 1. W roku 2024 podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego prokuratora, o której mowa w art. 123 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2023 r. poz. 1360, 1429 i 1860), stanowi kwota w wysokości 6 114,08 zł.

2. Ilekroć w odrębnych przepisach jest mowa o podstawie wynagrodzenia prokuratora określonej w art. 123 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze, w roku 2024 za podstawę tę przyjmuje się kwotę w wysokości 6 114,08 zł.

Art. 5. W roku 2024 podstawę wymiaru, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 11 ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1907), stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2016 r.

Art. 6. W roku 2024 podstawę ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2136), stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2020 r.

Art. 7. W roku 2024 średnie wynagrodzenie nauczycieli ustalone w sposób określony w art. 30 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, 1234, 1586, 1672 i 2005) zwiększa się o 6,857%.

Art. 8. Przepisu art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.³⁾) nie stosuje się do ustawy budżetowej na rok 2024 w odniesieniu do wydatków w ramach wspólnej polityki rolnej.

Art. 9. W roku 2024 środki z budżetu państwa przekazywane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w formie dotacji przeznacza się także na rekompensatę składek przekazywanych na rzecz otwartych funduszy emerytalnych, o ile nie znajdują pokrycia w zrealizowanych przychodach z tytułu prywatyzacji majątku Skarbu Państwa.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1273, 1407, 1429, 1641, 1693 i 1872.

Art. 10. W roku 2024 przepisu art. 9 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2464 oraz z 2023 r. poz. 1720) nie stosuje się.

Art. 11. W roku 2024 przepisu art. 460 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, 1088, 1234, 1672, 1872 i 2005) nie stosuje się.

Art. 12. 1. W roku 2024 środki finansowe, o których mowa w art. 365 pkt 2 lit. e ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, przekazuje się uczelniom, o których mowa w art. 389 ust. 1 tej ustawy, w formie skarbowych papierów wartościowych.

2. Wartość nominalna skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, wynosi 11% wysokości subwencji ustalonej w roku 2019 dla danej uczelni na podstawie algorytmów, o których mowa w art. 368 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Wartość obliczoną w ten sposób zaokrągla się do 1 tys. zł.

3. Wartość nominalna zobowiązań z tytułu wyemitowanych skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, nie może przekroczyć kwoty 496 733 tys. zł.

4. Minister właściwy do spraw budżetu przekazuje skarbowe papiery wartościowe, o których mowa w ust. 1, podmiotom, o których mowa w ust. 1, na wniosek ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, w terminie 45 dni od dnia otrzymania tego wniosku.

5. Minister właściwy do spraw budżetu określi, przez wydanie listu emisyjnego, warunki emisji skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, oraz sposób realizacji świadczeń z nich wynikających.

6. List emisyjny zawiera w szczególności:

- 1) datę emisji;
- 2) powołanie podstawy prawnej emisji;
- 3) jednostkową wartość nominalną w złotych;
- 4) cenę lub sposób jej ustalenia;
- 5) stopę procentową lub sposób jej obliczania;
- 6) określenie sposobu i terminów wypłaty należności głównej oraz ewentualnych należności ubocznych;
- 7) termin wykupu oraz zastrzeżenia w przedmiocie możliwości wcześniejszego wykupu.

7. Emisja skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, następuje z dniem zarejestrowania skarbowych papierów wartościowych w depozycie papierów wartościowych, w kwocie równej wartości nominalnej wyemitowanych skarbowych papierów wartościowych.

8. Do emisji skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, przepisów art. 98 i art. 102 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz przepisów wydanych na podstawie art. 97 tej ustawy nie stosuje się.

9. Środki uzyskane z tytułu skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, mogą być przeznaczone na finansowanie przez uczelnie zadań realizujących cele, o których mowa w art. 365 pkt 1 lit. a–c i pkt 2 lit. a–d ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

10. Do czynności prawnych w zakresie rozporządzania skarbowymi papierami wartościowymi przez uczelnie, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisu art. 423 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz przepisów art. 38–41 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 973 i 1859).

Art. 13. Do umów, o których mowa w art. 389 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się warunki finansowania i przekazywania środków określone w art. 12.

Art. 14. 1. W roku 2024 minister właściwy do spraw budżetu może przekazać Funduszowi Reprywatyzacji skarbowe papiery wartościowe.

2. Wartość nominalna zobowiązań z tytułu wyemitowanych skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, nie może przekroczyć kwoty 10 000 000 tys. zł.

3. Minister właściwy do spraw budżetu określi, przez wydanie listu emisyjnego, warunki emisji skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, oraz sposób realizacji świadczeń z nich wynikających.

4. List emisyjny zawiera w szczególności:

- 1) datę emisji;
- 2) powołanie podstawy prawnej emisji;
- 3) jednostkową wartość nominalną w złotych;
- 4) cenę lub sposób jej ustalenia;
- 5) stopę procentową lub sposób jej obliczania;

- 6) określenie sposobu i terminów wypłaty należności głównej oraz ewentualnych należności ubocznych;
- 7) termin wykupu oraz zastrzeżenia w przedmiocie możliwości wcześniejszego wykupu.

5. Emisja skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, następuje z dniem zarejestrowania skarbowych papierów wartościowych w depozycie papierów wartościowych oraz w kwocie równej wartości nominalnej wyemitowanych skarbowych papierów wartościowych.

6. Do emisji skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, przepisów art. 98 i art. 102 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz przepisów wydanych na podstawie art. 97 tej ustawy nie stosuje się.

7. W roku 2024 koszty związane z operacjami na skarbowych papierach wartościowych, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. poz. 2400 oraz z 2021 r. poz. 1104 i 1901), w tym z prowadzeniem rachunku papierów wartościowych, są pokrywane ze środków Funduszu Reprywatyzacji.

8. W roku 2024 minister właściwy do spraw finansów publicznych jako dysponent Funduszu Reprywatyzacji, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, ze względu na szczególnie interes gospodarczy państwa może dokonać sprzedaży skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1.

Art. 15. 1. W roku 2024 minister właściwy do spraw budżetu, na wniosek ministra właściwego do spraw transportu, przekaze PKP Polskie Linie Kolejowe Spółka Akcyjna skarbowe papiery wartościowe o łącznej wartości nominalnej 1 300 000 tys. zł z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału zakładowego PKP Polskie Linie Kolejowe Spółka Akcyjna.

2. Akcje w podwyższonym kapitale zakładowym PKP Polskie Linie Kolejowe Spółka Akcyjna zostaną objęte przez Skarb Państwa.

3. Do podwyższenia kapitału zakładowego PKP Polskie Linie Kolejowe Spółka Akcyjna stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1467, z późn. zm.⁴⁾).

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1488, 2280 i 2436 oraz z 2023 r. poz. 739, 825 i 1705.

4. Minister właściwy do spraw budżetu określi w liście emisyjnym warunki emisji skarbowych papierów wartościowych oraz sposób realizacji świadczeń z nich wynikających.

5. List emisyjny zawiera w szczególności:

- 1) datę emisji;
- 2) powołanie podstawy prawnej emisji;
- 3) jednostkową wartość nominalną w złotych;
- 4) cenę zbycia lub sposób jej ustalenia;
- 5) stopę procentową lub sposób jej obliczania;
- 6) określenie sposobu i terminów wypłaty należności głównej oraz ewentualnych należności ubocznych;
- 7) termin wykupu oraz zastrzeżenia w przedmiocie możliwości wcześniejszego wykupu.

6. Emisja skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, następuje z dniem zarejestrowania skarbowych papierów wartościowych w depozycie papierów wartościowych oraz w kwocie równej wartości nominalnej wyemitowanych skarbowych papierów wartościowych.

7. Do emisji skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 98 i art. 102 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz przepisów wydanych na podstawie art. 97 tej ustawy.

8. Skarbowe papiery wartościowe, o których mowa w ust. 1, PKP Polskie Linie Kolejowe Spółka Akcyjna może posiadać do terminu ich wykupu albo podejmować czynności w zakresie rozporządzania nimi za zgodą ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

9. Środki uzyskane z tytułu skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, mogą być przeznaczone wyłącznie na finansowanie inwestycji realizowanych przez PKP Polskie Linie Kolejowe Spółka Akcyjna w ramach programów wieloletnich, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Art. 16. W roku 2024 Szef Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej może dokonywać przeniesień wydatków na realizację zadań dotyczących obiektów zabytkowych między działami klasyfikacji wydatków budżetu państwa w ramach części 01 – Kancelaria Prezydenta RP. O dokonanych zmianach Szef Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej informuje niezwłocznie ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Art. 17. W roku 2024 Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów może udzielać z budżetu państwa dotacji celowych instytucji gospodarki budżetowej Centrum Obsługi Administracji

Rządowej na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji zadań bieżących oraz remontowych i inwestycyjnych w nieruchomościach stanowiących wyposażenie lub przekazanych w użyczenie Centrum Obsługi Administracji Rządowej, do wysokości 18 195 tys. zł.

Art. 18. 1. Kwoty bazowe ustalone w ustawie budżetowej na rok 2024 dla żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy oraz funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej stosuje się do obliczenia ich uposażeń w okresie od dnia 1 marca 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r.

2. Do obliczenia uposażeń żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy oraz funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej należnych od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 29 lutego 2024 r. stosuje się kwoty bazowe ustalone w ustawie budżetowej na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 256 i 1574).

3. Uposażenie żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy oraz funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej wypłacane w okresie od dnia 1 marca 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r. podlega każdorazowemu zwiększeniu o 1/5 kwoty różnicy pomiędzy uposażeniem należnym na dzień 1 marca 2024 r. obliczonym na podstawie kwoty bazowej ustalonej w ustawie budżetowej na rok 2024 odpowiednio dla żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy oraz funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej a uposażeniem należnym na dzień 1 stycznia 2024 r. obliczonym zgodnie z ust. 2.

4. Do podwyższenia uposażeń żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy oraz funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej nie stosuje się przepisu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1533 i 2666 oraz z ... poz. ...).

5. Podwyższenie uposażeń żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy oraz funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, wraz ze zwiększeniem, o którym mowa w ust. 3, następuje w ciągu 3 miesięcy po dniu ogłoszenia ustawy budżetowej na rok 2024, z wyrównaniem od dnia 1 marca 2024 r.

6. Przepis ust. 3 stosuje się także do funkcjonariuszy i funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej przeniesionych albo przyjętych do służby po dniu 1 stycznia 2024 r. a przed dniem 1 marca 2024 r.

Art. 19. W roku 2024 środki rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2267 oraz z 2023 r. poz. 1586, 2005 i ...), które nie zostaną podzielone między

jednostki samorządu terytorialnego w terminie do dnia 31 lipca 2024 r., zwiększą rezerwę, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 tej ustawy.

Art. 20. W roku 2024 przy naliczaniu i podziale dotacji, o której mowa w art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1400 i 2005), nie uwzględnia się uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 103, z późn. zm.⁵⁾) albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, objętych wychowaniem przedszkolnym.

Art. 21. W roku 2024 przy podziale części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, o którym mowa w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, nie uwzględnia się dzieci i uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa.

Art. 22. W roku 2024 środki, o których mowa w art. 49 ust. 2c ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. z 2023 r. poz. 589 i 2029), przekazuje się do Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji, o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1393 i 1681), w kwocie nie wyższej niż 2 265,31 mln zł.

Art. 23. W roku 2024 środki Funduszu Kolejowego, o których mowa w art. 3 ust. 3h i 8a ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o Funduszu Kolejowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 21 i 1720),

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 2600 oraz z 2023 r. poz. 185, 547, 1088, 1234, 1641, 1672 i 1717.

mogą być przeznaczone również na dofinansowanie działalności zarządcy infrastruktury kolejowej, o której mowa w art. 38a ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1786, 1720 i 2029).

Art. 24. W roku 2024 w przypadku realizacji przez Rządową Agencję Rezerw Strategicznych, o której mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 2020 r. o rezerwach strategicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 294), zadań związanych z likwidacją rezerw strategicznych, których utworzenie zostało sfinansowane z pożyczki ze środków budżetu państwa, o której mowa w art. 33 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1772 i 1693), do zmiany planu finansowego Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych wynikającej z realizacji tych zadań przepisów art. 21 ust. 6 oraz art. 52 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych nie stosuje się.

Art. 25. 1. W roku 2024 Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych, na wniosek ministra właściwego do spraw transportu uzgodniony z Prezesem Rady Ministrów, dokonuje do Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, utworzonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg (Dz. U. z 2023 r. poz. 1983), wpłaty środków pieniężnych w wysokości określonej w tym wniosku, jednak nie wyższej niż 500 mln zł.

2. Wpłata, o której mowa w ust. 1, stanowi:

- 1) koszt Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych;
- 2) przychód Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

3. Wpłaty, o której mowa w ust. 1, dokonuje się nie później niż do dnia 15 marca 2024 r.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, do zmiany planu finansowego Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych nie stosuje się wymogów określonych w art. 21 ust. 6 oraz art. 52 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

5. Kwota wpłaty, o której mowa w ust. 1, obniża wysokość wpłaty do Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, dokonywanej przez ministra właściwego do spraw transportu zgodnie z art. 113b ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

6. Kwota wpłaty, o której mowa w ust. 1, pomniejsza wysokość wpłaty z budżetu państwa z części budżetowej, której dysponentem jest minister właściwy do spraw transportu planowanej w roku 2024, do Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Art. 26. 1. W roku 2024 w celu realizacji zadań związanych z:

- 1) przeciwdziałaniem klęskom żywiołowym i usuwaniem ich skutków,
- 2) przeciwdziałaniem i usuwaniem skutków epidemii,
- 3) przeciwdziałaniem i usuwaniem skutków społeczno-gospodarczych inflacji,
- 4) przeciwdziałaniem zdarzeniom bezpośrednio zagrażającym bezpieczeństwu państwa związanym z sytuacją geopolityczną oraz usuwaniem ich skutków

– Prezes Rady Ministrów może wydać ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych polecenie utworzenia nowej rezerwy celowej i przeniesienia do tej rezerwy kwot wydatków zablokowanych na podstawie art. 177 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

2. Utworzenie rezerwy, o której mowa w ust. 1, może nastąpić w terminie do dnia 20 grudnia 2024 r. i nie wymaga uzyskania opinii sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisu art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

4. Podziału rezerwy, o której mowa w ust. 1, dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych na wniosek właściwego ministra.

Art. 27. W ustawie z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników (Dz. U. z 2023 r. poz. 343) w art. 69h:

- 1) w ust. 1 wyrazy „w latach 2019–2023” zastępuje się wyrazami „w latach 2019–2024”;
- 2) w ust. 11 wyrazy „W latach 2021–2023” zastępuje się wyrazami „W latach 2021–2024”.

Art. 28. W ustawie z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1533 i 2666) po art. 29p dodaje się art. 29q w brzmieniu:

„Art. 29q. W 2024 r. kwota bazowa dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe nie jest waloryzowana.”.

Art. 29. W ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2267 oraz z 2023 r. poz. 1586 i 2005) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 70l wyrazy „W roku 2023” zastępuje się wyrazami „W latach 2023 i 2024”;
- 2) po art. 70u dodaje się art. 70v w brzmieniu:

„Art. 70v. 1. W roku 2024 korekty dochodów za rok 2022 z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych, o której mowa w art. 9c, nie dokonuje się w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego, które spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) średnioroczny wzrost dochodów z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych w latach 2020–2024 jest wyższy niż 20%;
- 2) planowane na rok 2024 dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych są wyższe o co najmniej 100% od dochodów z tych tytułów w roku 2020;
- 3) wskaźnik dochodów podatkowych gminy, powiatu lub województwa, wyliczony na rok 2024, jest wyższy od 110% średniego wskaźnika dochodów podatkowych wyliczonego odpowiednio dla wszystkich gmin, powiatów lub województw na rok 2024.

2. Do obliczenia wskaźników dochodów podatkowych, o których mowa w ust. 1 pkt 3, stosuje się odpowiednio przepisy:

- 1) art. 20 ust. 2–5 – w przypadku gmin,
- 2) art. 22 ust. 2–5 – w przypadku powiatów,
- 3) art. 24 ust. 2–5 – w przypadku województw

– z tym że do obliczenia przyjmuje się planowane na rok 2024 dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych bez korekty, o której mowa w art. 9c.

3. Do ustalenia na rok 2024 części wyrównawczej subwencji ogólnej dla gmin, powiatów i województw oraz części regionalnej subwencji ogólnej dla województw, a także wpłat do budżetu państwa, o których mowa w art. 29, art. 30 i art. 70a, przyjmuje się dochody jednostek samorządu terytorialnego planowane na rok 2024, z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych, z uwzględnieniem korekty ustalonej w sposób określony w ust. 1.”.

Art. 30. W ustawie z dnia 16 grudnia 2005 r. o Funduszu Kolejowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 21 i 1720) w art. 3 w ust. 8a wyrazy „W 2023 r.” zastępuje się wyrazami „W latach 2023 i 2024”.

Art. 31. W ustawie z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1400 i 2005) w art. 110 w ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) w 2024 r. – 1 860 mln zł;”.

Art. 32. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (Dz. U. z 2023 r. poz. 904 i 1586) w art. 27 w ust. 1:

- 1) we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „1373,35 mln zł” zastępuje się wyrazami „1407,25 mln zł”;
- 2) pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) 2024 r. – 161,00 mln zł;”.

Art. 33. W ustawie z dnia 11 września 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2170 oraz z 2022 r. poz. 2666) w art. 17:

- 1) w ust. 1:
 - a) we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „1 249,345 mln zł” zastępuje się wyrazami „1 315,384 mln zł”;
 - b) pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) 2024 r. – 199,117 mln zł, w tym na realizację zadań:
 - a) państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej i państwowej służby do spraw bezpieczeństwa budowli piętrzących – 172,430 mln zł,
 - b) państwowej służby geologicznej, o których mowa w przepisach ustawy zmienianej w art. 1 – 26,687 mln zł;”;
- 2) w ust. 2 po wyrazach „w ust. 1” dodaje się wyrazy „pkt 1–5 i 7–10”;
- 3) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. W roku 2024 minister właściwy do spraw gospodarki wodnej monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1 pkt 6 lit. a, na realizację zadań służby hydrologiczno-meteorologicznej i państwowej służby do spraw bezpieczeństwa budowli piętrzących oraz wdraża mechanizm korygujący, o którym mowa w ust. 4.

2b. W roku 2024 minister właściwy do spraw środowiska monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1 pkt 6 lit. b, na realizację zadań państwowej służby geologicznej, oraz wdraża mechanizm korygujący, o którym mowa w ust. 5.”;
- 4) w ust. 3 we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „w ust. 1” dodaje się wyrazy „pkt 1–5 i 7–10”;
- 5) po ust. 3 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na rok budżetowy 2024 maksymalnego limitu wydatków określonego w ust. 1 pkt 6 lit. a na realizację zadań państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej i państwowej służby do spraw bezpieczeństwa budowli piętrzących oraz w przypadku gdy część planowanych wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 6 lit. a, na realizację tych zadań, przypadająca proporcjonalnie na okres od początku roku kalendarzowego do końca danego kwartału została przekroczona:

- 1) po pierwszym kwartale – co najmniej o 20%,
- 2) po dwóch kwartałach – co najmniej o 15%,
- 3) po trzech kwartałach – co najmniej o 10%

– minister właściwy do spraw gospodarki wodnej stosuje mechanizm korygujący polegający na obniżeniu kosztów realizacji tych zadań.

5. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na rok budżetowy 2024 maksymalnego limitu wydatków określonego w ust. 1 pkt 6 lit. b na realizację zadań państwowej służby geologicznej oraz w przypadku gdy część planowanych wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 6 lit. b, na realizację tych zadań, przypadająca proporcjonalnie na okres od początku roku kalendarzowego do końca danego kwartału została przekroczona:

- 1) po pierwszym kwartale – co najmniej o 20%,
- 2) po dwóch kwartałach – co najmniej o 15%,
- 3) po trzech kwartałach – co najmniej o 10%

– minister właściwy do spraw środowiska stosuje mechanizm korygujący polegający na obniżeniu kosztów realizacji tych zadań.”.

Art. 34. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

UZASADNIENIE

Rządowy projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024 jest ściśle związany z rządowym projektem ustawy budżetowej na rok 2024.

Regulacje projektu ustawy mają charakter komplementarny do projektu ustawy budżetowej na rok 2024.

Przedłożone rozwiązania znajdują swoje odzwierciedlenie i wymierną korelację w kwotach ujętych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2024 i wiążą się z prawidłową realizacją tej ustawy.

Zmiany w zakresie wynagrodzeń (art. 1–7 i art. 28)

W projekcie proponuje się:

- 1) Ustalenie w roku 2024 wysokości wynagrodzeń sędziów, prokuratorów i innych pracowników, których wynagrodzenia są relacjonowane do wynagrodzeń sędziów i prokuratorów, w odniesieniu do kwoty 6 114,08 zł, która zagwarantuje im wzrost wynagrodzeń o 12,3%.

Proponuje się, aby w roku 2024 r. podstawę ustalenia wynagrodzenia sędziów i prokuratorów określono na poziomie kwoty 6 114,08 zł, która zagwarantuje im wzrost wynagrodzeń o 12,3%. Obecnie w 2023 r. podstawa ta wynosi 5 444,42 zł, która w 2024 r. zostanie zwiększona o 12,3%, co daje kwotę 6 114,08 zł.

Zaproponowane zmiany będą miały wpływ m.in. na wysokość wynagrodzeń sędziów Sądu Najwyższego, sędziów Trybunału Konstytucyjnego, sędziów sądów powszechnych, sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego i sądów administracyjnych, prokuratorów Prokuratury Krajowej, prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz na wysokość uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku. Wskazana podstawa wynagrodzeń sędziów będzie miała wpływ na określenie wynagrodzeń dla innych pracowników relacjonowanych do tej wysokości, np. wysokość wynagrodzenia asesora prokuratorskiego, referendarza sądowego czy radców Prokuraturii Generalnej.

- 2) Utrzymanie na poziomie przyjętym w budżecie na rok 2023 podstawy wymiaru (w wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2016 r., ogłoszonego przez Prezesa Głównego

Urzędu Statystycznego, tj. w wysokości 4 403,78 zł), służącej do ustalania wynagrodzenia dla osób zatrudnionych w podmiotach podlegających przepisom ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1907), tj. wynagrodzeń członków organów zarządzających i organów nadzorczych, a także wybranych postanowień umów zawieranych z członkami organów zarządzających w spółkach z udziałem Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego i ich związków, a także państwowych i komunalnych osób prawnych.

- 3) Utrzymanie na poziomie przyjętym w budżecie na rok 2023 maksymalnych wynagrodzeń osób wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2136), tj. ustalanie maksymalnych wysokości wynagrodzenia miesięcznego dla osób wymienionych w powyższym przepisie przez przyjęcie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2020 r., ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (tj. 5 655,43 zł).
- 4) Zwiększenie w roku 2024 wysokość średniego wynagrodzenia nauczycieli początkujących i mianowanych, ustalonego w sposób określony w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, o dodatkowe 6,857%. Zapewnienie wyższego wzrostu średniego wynagrodzenia nauczycieli początkujących i mianowanych, umożliwi ustalenie dla tych nauczycieli minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nie niższych niż minimalne wynagrodzenie za pracę. Jednocześnie dla tych grup nauczycieli zachowana zostanie wysokość kwoty bazowej dla nauczycieli zaproponowana w projekcie ustawy budżetowej na rok 2024.
- 5) Zamrożenie kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe. Zgodnie z art. 5 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1533, z późn. zm.), osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe są pracownikami państwowej sfery budżetowej, objętymi mnożnikowymi systemami wynagrodzeń. Na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 i 3 ww. ustawy, w ustawie budżetowej na dany rok ustala się: kwoty bazowe i średnioroczne wskaźniki wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej. W roku 2024 nie przewiduje się waloryzacji kwoty bazowej osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, stanowiącej podstawę do ustalania wysokości wynagrodzeń tych osób, co oznacza, że pozostanie ona w wysokości dotychczasowej, tj. 1 789,42 zł.

Zatem również w roku 2024 nie przewiduje się wprowadzenia podwyżek wynagrodzeń osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, tak jak w przypadku pozostałych pracowników państwowej sfery budżetowej zatrudnionych na zasadach ogólnych, objętych przepisami ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw, dla których w roku 2024 planowany jest wzrost kwot bazowych o 6,6%. W konsekwencji tego rozwiązania nie nastąpi również automatyczny wzrost uposażenia posłów i senatorów, które odpowiada 80% wysokości wynagrodzenia podsekretarza stanu, ustalonego na podstawie przepisów o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, z wyłączeniem dodatku z tytułu wysługi lat (przysługującego zgodnie z przepisami art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2022 r. poz. 1339, z późn. zm.)). W wyniku projektowanej zmiany nastąpi również ograniczenie możliwości zwiększenia pewnych kategorii wydatków, które są określane/relacjonowane w obowiązującym prawie do kwoty bazowej osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, np.:

- maksymalne wynagrodzenie pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie wyboru (członków zarządu jednostek samorządu terytorialnego, wójtów, burmistrzów, prezydentów miast, a także starostów i wicestarostów oraz marszałków województw i wicemarszałków) nie może przekroczyć w okresie miesiąca 11,2-krotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (art. 4 ust. 1 pkt 1 i art. 37 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 530)),
- diety radnych, które nie mogą przekroczyć w ciągu miesiąca łącznie 2,4-krotności kwoty bazowej, określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (art. 25 ust. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.)). Rada gminy ustala zasady, na podstawie których radnemu przysługują diety oraz zwrot kosztów podróży służbowych, a przy ustalaniu wysokości diet radnych bierze pod uwagę funkcje pełnione przez radnego,

– wynagrodzenie osób wchodzących w skład Państwowej Komisji Wyborczej przysługuje na podstawie kwoty bazowej przyjmowanej do ustalenia wynagrodzenia osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, z zastosowaniem mnożników:

- 1) dla przewodniczącego – 4,9;
- 2) dla zastępcy przewodniczącego – 4,48;
- 3) dla członków Komisji – 4,2

(art. 159 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277, z późn. zm.)).

W trosce o dobro wspólne oczywistym jest sprawiedliwy podział kosztów związanych z zabezpieczeniem priorytetowych zadań państwa, pomiędzy wszystkie grupy społeczne. Zaproponowany sposób ustalenia wynagrodzeń sędziów i prokuratorów w żaden sposób nie narusza niezależności wymiaru sprawiedliwości stanowiąc jednocześnie przejaw równości wszystkich obywateli wobec pojawiających się zagrożeń. Przyjęta wysokość wzrostu wynagrodzeń sędziów i prokuratorów jest zatem analogiczna do wysokości dotyczącej pozostałych pracowników wynagradzanych z budżetu państwa i jest wyższa niż przewidywany wskaźnik inflacji, który planuje się na poziomie 106,6%.

Nie kwestionując przyjętego w aktualnych przepisach regulujących ustrój sądownictwa mechanizmu określania wynagrodzeń sędziów w oparciu o przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej, należy mieć na uwadze istotny wzrost nakładów na wynagrodzenia sędziów i prokuratorów na przestrzeni ostatnich lat. Wyasygnowanie dodatkowych środków na wynagrodzenia dla tych grup oznaczałoby konieczność redukcji wydatków w pozostałych sferach działalności państwa, co mogłoby negatywnie wpłynąć na realizację innych zadań publicznych finansowanych ze środków budżetu państwa.

Zmiany w zakresie finansów publicznych (art. 8)

Przewidziane w tym przepisie wyłączenie środków na realizację wspólnej polityki rolnej wynika z faktu, że zasady rozliczania środków w ramach pierwszego filaru wspólnej polityki rolnej są inne niż zasady rozliczania funduszy UE, dla których wydatki można realizować w okresie siedmiu plus trzy lata, a rozliczeniu podlega alokacja dla całego programu. W ramach pierwszego filaru wspólnej polityki rolnej, finansowaniem Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji objęte są zarówno płatności bezpośrednie, w ramach kopert finansowych ustalonych na poszczególne lata, jak również działania interwencyjne obejmujące mechanizmy

uruchamiane doraźnie, w zależności od sytuacji panującej na rynku, w ramach środków udostępnianych przez Komisję Europejską. Ze względu na specyfikę działań interwencyjnych nie jest możliwa prezentacja alokacji obejmującej wszystkie wydatki ponoszone w ramach pierwszego i drugiego filaru wspólnej polityki rolnej dla całej perspektywy finansowej.

Zmiany w zakresie otwartych funduszy emerytalnych (art. 9)

Wprowadzenie przedmiotowego przepisu do ustawy o budżecie umożliwi finansowanie rekompensat składek przekazywanych na rzecz otwartych funduszy emerytalnych (OFE) w ramach wydatków budżetu państwa w roku 2024. Niniejszy przepis spowoduje, że w roku 2024 dotacja przekazywana przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych będzie przeznaczona także na finansowanie przedmiotowych rekompensat.

Rozwiązanie to jest konsekwencją ujęcia w projekcie ustawy budżetowej na rok 2024 środków przeznaczonych na te rekompensaty w wydatkach, które do roku 2018 były ujmowane w rozchodach budżetu państwa. Przyjęte rozwiązanie jest analogiczne jak w latach 2019–2023 i zmierza do wyeliminowania wątpliwości odnośnie do zasad klasyfikowania środków z tytułu przekazania składek do otwartych funduszy emerytalnych. Powyższa zmiana nie ma wpływu na wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych wg metodologii ESA 2010.

Wprowadzenie przedmiotowej regulacji stanowi realizację wniosku pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli w zakresie klasyfikowania jako wydatku budżetu państwa finansowania ubytku składek odprowadzanych przez ZUS do OFE.

Zmiany w Funduszu rozwoju przewozów autobusowych (art. 10)

Potrzeba dokonania zmian legislacyjnych wynika z konieczności zabezpieczenia finansowania w 2024 roku zadań realizowanych z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (dalej: FRPA). Proponowane rozwiązanie polega na wyłączeniu w 2024 roku stosowania art. 9 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2464, z późn. zm.) Powyższa regulacja spowoduje, że w roku 2024 środki pozostające na rachunku bankowym FRPA, według stanu na koniec roku 2023, nie będą przekazywane do Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Z roku na rok wzrasta zainteresowanie organizatorów publicznego transportu zbiorowego, co przekłada się na zwiększenie poziomu wykorzystania środków Funduszu na dofinansowanie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Ze względu na powyższe, jak również z uwagi na

zwiększenie w roku 2024 poziomu dofinansowania zadań Funduszu (z kwoty 800 mln zł do kwoty 1 000 mln zł) proponuje się w 2024 roku wyłączenie obowiązku określonego w art. 9 ww. ustawy i przeznaczenie pozostawionych dzięki temu na rachunku Funduszu środków na zadania określone w art. 6 tej ustawy.

Zmiany w zakresie szkolnictwa wyższego (art. 11–art. 13)

W projekcie ustawy podobnie jak w latach 2020–2023, proponuje się wprowadzenie w **art. 11** regulacji, iż w roku 2024 nie będzie stosowany przepis art. 460 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.), z którego wynika, iż wydatki przeznaczone na kształcenie w uczelniach wojskowych studentów studiów stacjonarnych i doktorantów będących osobami cywilnymi nie są zaliczane do wydatków obronnych, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 161). Należy mieć na uwadze, iż z dniem 23 kwietnia 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. poz. 2305, z późn. zm.). Zgodnie z art. 823 pkt 9 tej ustawy utraciła moc ustawa z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 40 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (analogiczny do uchylonego art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych RP) wydatki na finansowanie potrzeb obronnych RP obejmują wydatki budżetowe w części budżetu państwa „obrona narodowa” oraz wydatki budżetowe w dziale „obrona narodowa” w innych częściach budżetu państwa.

Zgodnie z art. 460 ust. 8 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce środki na pokrycie ww. wydatków są przyznawane z części budżetowej, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej w ramach działu „szkolnictwo wyższe i nauka”. W związku z tym w roku 2024 ww. wydatki zostaną zaliczone do wydatków obronnych. Planowane wydatki w roku 2024 wyniosą 326 383 tys. zł.

Minister właściwy do spraw budżetu na wniosek ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki przekaze, w terminie 45 dni od dnia złożenia wniosku, w 2024 r. uczelni publicznej, będącej laureatem konkursu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”, skarbowe papiery wartościowe. Łączna wartość zobowiązań z tego tytułu nie może przekroczyć kwoty 496.733 tys. zł (**art. 12**).

Umożliwienie przekazywania skarbowych papierów wartościowych podmiotom wymienionym w art. 11 ma na celu finansowanie programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”

w piątym roku realizacji tego programu, tj. w roku 2024. Wartość nominalna skarbowych papierów wartościowych przekazywana uczelniom będzie wynosiła 11% subwencji z 2019 r. ustalonej na podstawie algorytmu podziału środków dla uczelni. Jest to o 1 pkt proc. więcej niż przewidziany ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce minimalny poziom rocznego finansowania umów w ramach Programu. Z uwagi na fakt, że umowy na realizację Programu zostały już podpisane, konieczne jest doprecyzowanie, że sposób finansowania przewidziany w art. 11 będzie obowiązywał w stosunku do już zawartych umów (**art. 13**).

Do emisji skarbowych papierów wartościowych nie stosuje się przepisów art. 98 i art. 102 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz przepisów wydanych na podstawie art. 97 tej ustawy.

Ze względu na powiązanie przekazania skarbowych papierów wartościowych z realizacją programu „Inicjatywa Doskonałości – uczelnia badawcza” proponuje się wprowadzenie przepisu o zwolnieniu ze stosowania art. 38–41 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym oraz art. 423 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Zmiany w zakresie Funduszu Reprywatyzacji (art. 14 i art. 27)

Proponuje się w **art. 14** wprowadzenie regulacji umożliwiającej przekazanie w 2024 r. Funduszowi Reprywatyzacji skarbowych papierów wartościowych. Celem jest możliwość zwiększenia zdolności Funduszu Reprywatyzacji do realizacji nabywania lub obejmowania przez Skarb Państwa, reprezentowany przez Prezesa Rady Ministrów, akcji w spółkach, co umożliwi zmiana art. 69h ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników (Dz. U. z 2023 r. poz. 343), wprowadzana niniejszą ustawą, a także zdolność tego Funduszu do udzielania pożyczek. Wartość nominalna zobowiązań z tytułu wyemitowanych skarbowych papierów wartościowych, przekazanych w 2024 r. Funduszowi Reprywatyzacji nie może przekroczyć kwoty 10 mld zł. Przekazanie przez ministra właściwego do spraw budżetu skarbowych papierów wartościowych Funduszowi Reprywatyzacji wiąże się z koniecznością obsługi tego procesu przez rachunek papierów wartościowych i pokrycia ze środków tego Funduszu kosztów związanych z operacjami na ww. papierach. W związku z czym wprowadza się regulację mającą na celu określenie źródła pokrycia tych kosztów. Do emisji skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, nie będzie się stosować przepisów art. 98 i art. 102 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz przepisów wydanych na podstawie art. 97 tej ustawy.

Proponowana w **art. 27** regulacja przewiduje przedłużenie okresu, w którym środki Funduszu Reprywatyzacji będą mogły być przeznaczane na nabywanie lub obejmowanie przez Skarb Państwa, reprezentowany przez Prezesa Rady Ministrów, akcji w spółkach. Okres ten zostanie wydłużony do końca 2024 r.

Zmiany w zakresie PKP PLK S.A. (art. 15)

Projekt przewiduje, że w roku 2024 minister właściwy do spraw budżetu, na wniosek ministra właściwego do spraw transportu, przekaze PKP Polskim Liniom Kolejowym SA skarbowe papiery wartościowe o łącznej wartości nominalnej 1.300 mln zł z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału zakładowego PKP Polskich Linii Kolejowych SA. Środki uzyskane z tytułu skarbowych papierów wartościowych będą mogły być przeznaczone wyłącznie na finansowanie inwestycji realizowanych przez PKP Polskie Linie Kolejowe SA w ramach programów wieloletnich, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Przewiduje się wykorzystanie tych środków na projekty określone w uchwale Rady Ministrów zmieniającej uchwałę w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Kolejowego do 2030 roku (z perspektywą do roku 2032).

Zmiany w zakresie Kancelarii Prezydenta RP (art. 16)

Na rok 2024 zaplanowano zadania inwestycyjno-remontowe związane z realizacją prac w obiektach zabytkowych o najwyższej wadze w państwie – najważniejszych miejscach z punktu widzenia nie tylko historycznego, ale również reprezentacyjnego, tj. Rezydencji Pałac Prezydencki i Rezydencji Belweder. Wykonanie planowanych prac jest procesem wieloetapowym i złożonym, dodatkowo uzależnionym przede wszystkim od wymogów decyzji konserwatorskich, terminów oraz wyników rozstrzygnięć w zakresie zamówień publicznych oraz warunków niepewności dotyczących dostępności materiałów i usług budowlanych, a także ich cenami (w szczególności w czasie wysokiej inflacji). W związku z powyższym, niezbędne jest utrzymanie także w roku 2024 podstawy materialnoprawnej do dokonywania przeniesień wydatków między działami klasyfikacji wydatków budżetu państwa, w zdefiniowanym powyżej obszarze, w ramach części 01 – Kancelaria Prezydenta RP.

Umożliwi to sprawne gospodarowanie środkami zaplanowanymi w ustawie budżetowej oraz efektywną realizację wydatków w zmieniających się warunkach na rynku budowlano-remontowym, zapewniając dysponentowi części 01 – Kancelaria Prezydenta RP przenoszenie zaplanowanych środków w sposób elastyczny, aby finansowanie zadań inwestycyjno-remontowych było jak najbardziej właściwe i sprawne oraz w przypadku

zaplanowania środków w różnej klasyfikacji budżetowej uwzględniło potrzebę dokonania bieżących zmian, w krótkim czasie, zdeterminowanym przez wymogi prawno-umowne.

Zmiany w zakresie Centrum Obsługi Administracji Rządowej (art. 17)

Proponowany przepis – zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych – ma na celu stworzenie podstawy prawnej umożliwiającej Szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów udzielenie dotacji celowej instytucji gospodarki budżetowej KPRM – Centrum Obsługi Administracji Rządowej.

Umożliwienie Szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów udzielenia dotacji Centrum Obsługi Administracji Rządowej do wysokości 18 195 tys. zł, pozwoli na realizację zadań publicznych, tj. na realizację zadań inwestycyjnych i remontów oraz zakupu wyposażenia w nieruchomościach stanowiących wyposażenie tej instytucji.

Działanie to umożliwi Centrum Obsługi Administracji Rządowej realizację niezbędnych prac związanych z remontem, modernizacją oraz wyposażeniem mienia Skarbu Państwa stanowiącego wyposażenie lub przekazanego w użyczenie instytucji gospodarki budżetowej – Centrum Obsługi Administracji Rządowej.

Powyższe działanie przyczyni się do wzrostu wartości użytkowej majątku stanowiącego własność Skarbu Państwa, zwiększenia bezpieczeństwa użytkowników obiektów, podniesienia bezpieczeństwa technicznego obiektów, a także zmniejszenia kosztów ich użytkowania.

Zmiany w zakresie funkcjonariuszy i żołnierzy zawodowych (art. 18)

Proponuje się regulację wprowadzającą mechanizm zachęcający do pozostawania w służbie czynnej żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy i funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej. Mając na uwadze powyższe proponuje się, aby w roku 2024 wzrost uposażeń obejmował wyłącznie żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej pozostających w służbie na dzień 1 marca 2024 r.

Zmiany w zakresie jednostek samorządu terytorialnego (art. 19 i art. 29)

W 2023 r. z budżetu państwa jednostki samorządu terytorialnego otrzymają dodatkowe dochody z tytułu uzupełnienia subwencji ogólnej w wysokości 14,3 mld zł. Środki te przyczynią się do wzrostu dochodów jednostek samorządu terytorialnego w 2023 r. z tytułu subwencji ogólnej o prawie 17% w stosunku do środków z tego tytułu zaplanowanych w ustawie budżetowej. Jest to istotne wsparcie finansowe samorządu terytorialnego w realizacji ich zadań własnych. Środki z podziału tej kwoty otrzymają wszystkie jednostki samorządu

terytorialnego. Należy podkreślić, że środki te nie są powiązane z przekazaniem dodatkowych zadań jednostkom samorządu terytorialnego (z wyjątkiem zadań z zakresu finansowania oświaty), czyli stanowią dodatkowe dochody nie przewidziane wcześniej w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2267, z późn. zm.). Dodatkowe dochody będą stanowiły uzupełnienie subwencji ogólnej, co pozwoli samorządom na elastyczne gospodarowanie tymi środkami. O przeznaczeniu dodatkowych dochodów zdecydują bowiem jednostki samorządu terytorialnego. Zatem otrzymane środki będą mogły być wykorzystane na pokrycie wydatków bieżących, ale również na cele inwestycyjne. Należy również zauważyć, że w zależności od sytuacji finansowej danej jednostki samorządu terytorialnego oraz decyzji zarządczych organów samorządu terytorialnego, dodatkowe dochody będą mogły być również wykorzystywane do finansowania wydatków budżetowych roku 2024. Jedyną różnicą stanowi to, że istotna część środków nadwyżkowych z roku 2023 będzie w roku 2024 przychodami budżetowymi a nie dochodami budżetowymi. Nie zmieni to jednak faktu, że uzyskane nadwyżki finansowe z roku 2023 będą pozostawać od 2024 r. do swobodnej dyspozycji jednostek samorządu terytorialnego.

Należy również dodać, że na 2024 r. przewidywany jest znaczny wzrost wpływów z podatków dochodowych, w których jednostki samorządu terytorialnego mają udziały. Przewiduje się, że planowane dochody jednostek samorządu terytorialnego (łącznie z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią) z tytułu udziału we wpływach z PIT wyniosą w 2024 r. 72,9 mld zł, tj. więcej o 39,9% od dochodów z 2023 r.

W przypadku wpływów z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT), w których samorzady mają udział w łącznej wysokości 22,86%, również przewidywany jest wzrost. Prognozuje się, że samorzady z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych otrzymają w 2024 r. 26,4 mld zł, tj. więcej o 20,9% od dochodów z 2023 r.

W ustawie budżetowej na rok 2024 przewiduje się także wzrost subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w stosunku do subwencji zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2023 (przed nowelizacją) o 20,5%.

W ostatnich latach Rząd przygotował szereg rozwiązań wspierających inwestycje w jednostkach samorządu terytorialnego. Można tu wymienić chociażby:

- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, z którego jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymać dofinansowanie w wysokości do 80% kosztów realizacji zadania, z wyjątkiem zadania mostowego oraz zadania dojazdowego do terminala

intermodalnego (95% kosztów). W 2023 r. Fundusz ten zakłada wsparcie finansowe dla samorządów w wysokości 6,8 mld zł. W 2024 r. dofinansowanie zadań wynikających z ustawy z dnia 23 października 2018 r. o rządowym funduszu rozwoju dróg (Dz. U. z 2023 r. poz. 747) wyniesie prawie 7 mld zł,

- Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, w ramach którego w latach 2020–2021 do jednostek samorządu terytorialnego na inwestycje przekazano kwotę ponad 13 mld zł,
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, oferujący jednostkom samorządu terytorialnego bezzwrotne i bardzo wysokie dofinansowanie inwestycji (w wyniku naborów samorzady otrzymują środki w kwocie ok. 100 mld zł). Dofinansowanie inwestycji realizowanych przez samorzady może wynieść do 95% kosztów realizacji.

Ponadto inwestycje jednostek samorządu terytorialnego wspierane są również z budżetu państwa. Co roku w ustawie budżetowej planowane są w rezerwach budżetu państwa środki na dofinansowanie inwestycyjnych zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Przykładowo w roku 2023 na ten cel zaplanowano środki w kwocie prawie 600 mln zł.

Wzrost dochodów samorządów z omawianych źródeł, przy rosnących potrzebach zapewnienia odpowiednich środków na wydatki państwa, w tym np. na bezpieczeństwo, obronę narodową oraz ochronę zdrowia spowodowały, że w 2024 r. w odniesieniu do pewnej grupy jednostek samorządu terytorialnego nie będzie dokonywana korekta dochodów za rok 2022, z tytułu udziału we wpływach z podatku CIT. Korekta nie będzie dokonywana w przypadku zamożnych jednostek samorządu terytorialnego osiągających dochody podatkowe przekraczające średnie dochody w skali kraju, w których jednocześnie w ostatnich latach dochody podatkowe z tytułu udziału w CIT i PIT bardzo znacząco rosły (m.in. co najmniej dwukrotny wzrost dochodów z tytułu udziału w PIT i CIT na rok 2024 w stosunku do roku 2020).

Odnosząc się do kryteriów, na których opiera się mechanizm identyfikacji jednostek samorządu terytorialnego, wobec których nie zostanie zastosowana korekta dochodów z tytułu podatku CIT za 2022 rok, należy uznać, że zostały one ustalone w sposób zbiektywizowany (kategorialny). Opierają się one na obiektywnych wielkościach odnoszących się do potencjału finansowego i dochodowego poszczególnych samorządów.

Proponowane przepisy identyfikujące jednostki, w odniesieniu do których nie będzie korekty dochodów, zostały sporządzone tak aby w sposób jak najbardziej obiektywny i pełny odzwierciedlić potencjał dochodowy i ekonomiczny jednostek samorządu terytorialnego. Tak

skonstruowany mechanizm pozwoli na ustalenie jednostek samorządu terytorialnego, których dochody z tytułu udziału we wpływach z CIT za rok 2022 nie podlegają korekcie.

Jednocześnie należy podkreślić, że wybór kryteriów dotyczących wyłączenia niektórych jednostek samorządu terytorialnego jest określony i transparentny. Każdy może ustalić jakie kryteria zostały zastosowane i które jednostki na ich podstawie zostały wykluczone. Ustalenie kryteriów ustawowych, jednolitych dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego sprawia, że nie zostanie naruszona zasada równości wobec prawa.

Jednocześnie jednostki samorządu terytorialnego otrzymają w 2024 r. pokaźne środki finansowe z budżetu państwa oraz innych jednostek sektora finansów publicznych, a ponadto znacznie wzrosną ich dochody podatkowe.

Ponadto z ww. powodów w ustawie budżetowej na rok 2024 r. nie zostanie zaplanowana część rozwojowa subwencji ogólnej i jednostki samorządu terytorialnego nie otrzymają tej części subwencji.

Należy zauważyć, że rosnące dochody jednostek samorządu terytorialnego z tytułu udziału we wpływach z podatku PIT i CIT są znacznie wyższe od kwoty, której jednostki samorządu terytorialnego nie otrzymają w ramach części rozwojowej subwencji ogólnej.

Warto też dodać, że dochody z tytułu udziału we wpływach z CIT, skorygowane na podstawie omawianych przepisów, zostaną uwzględnione do wyliczenia części wyrównawczej subwencji ogólnej dla gmin, powiatów i województw oraz części regionalnej subwencji ogólnej dla województw, a także wpłat do budżetu państwa. Poza tym nie będą miały wpływu w 2024 r. na inne rozwiązania zawarte w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Proponowany przepis **art. 19** umożliwi pełne rozdysponowanie między jednostki samorządu terytorialnego środków przewidzianych w rezerwie subwencji ogólnej na rok 2024. Jeżeli środki rezerwy zaplanowanej na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego nie zostaną w całości rozdysponowane w terminie do dnia 31 lipca 2024 r., wówczas pozostała kwota zwiększy rezerwę subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 tej ustawy. Środki rezerwy subwencji, które zostały zaplanowane w ustawie budżetowej, z przeznaczeniem dla jednostek samorządu terytorialnego, w całości zasilą budżety samorządowe.

Zmiany w zakresie oświaty (art. 20–21 i art. 31)

W celu uniknięcia podwójnego finansowania uczniów będących obywatelami Ukrainy z Funduszu Pomocy oraz ze środków pochodzących z dotacji celowej na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego, proponuje się wprowadzenie przepisu (**art. 20**) wyłączającego finansowanie wyżej wymienionej grupy uczniów ze środków pochodzących z dotacji celowej.

W celu uniknięcia podwójnego finansowania uczniów będących obywatelami Ukrainy z Funduszu Pomocy oraz ze środków pochodzących z części oświatowej subwencji ogólnej w roku 2024, proponuje się wprowadzenie przepisu **art. 21**, wyłączającego finansowanie wyżej wymienionej grupy uczniów w ramach części oświatowej subwencji ogólnej, podlegającej podziałowi algorytmicznemu.

Projektowane w **art. 31** rozwiązanie ma na celu zwiększenie maksymalnego limitu wydatków planowanych do poniesienia w 2024 roku z budżetu państwa w obszarze dostępności wychowania przedszkolnego na dotację celową na dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat. Dotychczas planowany w art. 110 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1400) maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na dotację celową na 2024 r. (1 732 mln zł) stał się niewystarczający.

Dotacja celowa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego jest dzielona na podstawie iloczynu liczby uczniów w wieku do lat 5 objętych wychowaniem przedszkolnym oraz kwoty rocznej dotacji na dziecko (w roku 2024 – 1 713 zł). W art. 110 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych określono maksymalny limit wydatków w zakresie dotacji w roku 2024 na poziomie 1 732 mln zł. Prognozuje się, że liczba uczniów w wieku do lat 5 objętych wychowaniem przedszkolnym do dotacji przedszkolnej na 2024 rok wyniesie ok. 1 085 tys. dzieci (w liczbie tej nie uwzględniono uczniów będących obywatelami Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa). Iloczyn tej liczby i kwoty rocznej dotacji generuje wydatki na poziomie 1 860 mln zł, które przekraczają określony w ww. ustawie maksymalny limit wydatków.

Zmiany w zakresie Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji (art. 22)

Zgodnie z ustawą z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. z 2023 r. poz. 589) środki uzyskane ze sprzedaży w drodze aukcji uprawnień do emisji stanowią dochód budżetu państwa (art. 49 ust. 2), jednak 25% środków uzyskanych ze sprzedaży w drodze aukcji uprawnień do emisji, z wyłączeniem środków, o których mowa w ust. 2a, i po wyłączeniu środków pieniężnych przeznaczonych na dodatki osłonowe, o których mowa w art. 16 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 169), począwszy od dnia 1 stycznia 2020 r., nie więcej niż 1766,9 mln zł w 2020 r. i nie więcej niż 988,18 mln zł w 2021 r., przekazuje się do Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji, o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1312, z późn. zm.) (art. 49 ust. 2c). Środki te stanowią przychód ww. państwowego funduszu celowego i są przeznaczane na realizację zadań, o których mowa w art. 23 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych, w tym wypłaty rekompensat. W latach 2020–2021 ustawa z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych limitowała kwotowo wysokość środków przekazywanych do Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji. Podobne ograniczenie planuje się wprowadzić w 2024 r. Proponuje się, aby do Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji zostały przekazane środki uzyskane ze sprzedaży w drodze aukcji uprawnień do emisji w kwocie nie wyższej niż 2 265,31 mln zł. Analiza planów finansowych ww. Funduszu (w tym projektu planu na 2024 rok) wskazuje, że pochodząca ze środków uzyskanych ze sprzedaży w drodze aukcji uprawnień do emisji kwota w wysokości 2265,31 mln zł będzie wystarczająca, aby umożliwić pokrycie kosztów ustawowych zadań tego Funduszu, natomiast środki pozostałe po wprowadzeniu ograniczenia dot. art. 49 ust. 2c ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych zwiększą dochody budżetu państwa w 2024 r.

Zmiany w zakresie Funduszu Kolejowego (art. 23 i art. 30)

Projektowane regulacje pozwolą na dofinansowanie w roku 2024 zadań kolejowych ze środków Funduszu Kolejowego w miejsce środków, które nie znalazły pokrycia w wydatkach budżetu państwa. Szacowana kwota z Funduszu Kolejowego, jaka może zostać przeznaczona w roku 2024 na dofinansowanie wydatków bieżących zarządcy infrastruktury kolejowej wynosi 470 mln zł.

Zaproponowane przepisy stanowią jednoroczne rozwiązanie w zakresie finansowania utrzymania infrastruktury kolejowej, które służy realizacji ustawy budżetowej na rok 2024 – tym samym nie jest systemowym rozwiązaniem, gdyż w kolejnych latach projektowane przepisy nie zapewniają dodatkowego finansowania w tym obszarze.

Na podstawie obecnie obowiązującego art. 3 ust. 3e ustawy o Funduszu Kolejowym nie ma możliwości skorzystania ze środków, o których mowa w art. 3 ust. 3h i 3i ustawy o Funduszu Kolejowym z przeznaczeniem na dofinansowanie działalności zarządcy infrastruktury kolejowej. Wprowadzana w **art. 23** projektu ustawy regulacja daje możliwość przeznaczenia środków Funduszu Kolejowego, które zgodnie z art. 3 ust. 3h ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o Funduszu Kolejowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 21 i 1720) są obligatoryjnie przeznaczane na realizowane przez PKP PLK SA inwestycje kapitałowe, na dofinansowanie wydatków bieżących zarządcy infrastruktury kolejowej. **Art. 23** projektu ustawy przewiduje, że środki przeznaczone na inwestycje kapitałowe realizowane przez PKP PLK SA mogą być przeznaczone również na dofinansowanie działalności zarządcy infrastruktury kolejowej, o której mowa w art. 38a ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1786, z późn. zm.). Intencją jest zastosowanie zasad finansowania określonych w art. 38a ustawy o transporcie kolejowym, czyli możliwość zaplanowania w programie wieloletnim, o którym mowa w art. 38a ust. 2 tej ustawy, środków przeznaczonych na podstawie obecnie obowiązujących przepisów na realizację przez PKP PLK SA inwestycji kapitałowych.

Zmiany w zakresie Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych (art. 24–25)

Proponuje się ujęcie w ustawie o budżecie państwa przepisu wyłączającego w 2024 r. stosowanie art. 21 ust. 6 oraz art. 52 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w przypadku zmiany planu finansowego Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych (dalej RARS) wynikającej z realizacji zadań związanych z likwidacją rezerw strategicznych, których utworzenie zostało sfinansowane z pożyczki ze środków budżetu państwa, o której mowa w art. 33 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1772). Wydanie przez Prezesa Rady Ministrów decyzji o likwidacji rezerw strategicznych będzie skutkowało koniecznością zmiany planu finansowego RARS. Wykonanie tej decyzji spowoduje, że przy zmianie planu finansowego mogą nie zostać spełnione wymogi wynikające z przepisów art. 21 ust. 6 oraz art. 52 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ponieważ koszty związane z likwidacją rezerw strategicznych mogą przewyższać

uzyskane przychody z uwagi na cenę uzyskaną ze sprzedaży rezerw strategicznych oraz ewentualną konieczność poniesienia przez RARS dodatkowych kosztów związanych z likwidacją rezerw np. kosztów logistycznych, w szczególności kosztów transportu, badań jakościowych. Wyłączenie w tym przypadku stosowania art. 21 ust. 6 oraz art. 52 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jest uzasadnione i umożliwi realizację zadań związanych z likwidacją ww. rezerw strategicznych.

W planie finansowym RARS na 2024 r. w stanie środków pieniężnych na początek roku wykazano m.in. środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (dalej RFRD) na utworzenie i utrzymywanie rezerw, na wniosek ministra ds. energii, przekazane na podstawie art. 113b ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 103, z późn. zm.). Zgodnie z przewidywanym wykonaniem na dzień 31 grudnia 2023 r. Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych będzie posiadać niewykorzystane środki pochodzące z wpłaty z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wysokości ok. 486,7 mln zł (kwota ta może ulec zmianie).

Zgodnie z przepisami, do RFRD powinny być dokonywane przez RARS wpłaty środków pochodzących ze sprzedaży zlikwidowanych rezerw sfinansowanych uprzednio ze środków RFRD, przewidziano także możliwość przekazania środków z budżetu państwa (art. 113b ust. 5–8 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa), w sytuacji gdy wysokość środków uzyskanych ze sprzedaży byłaby niższa niż wysokość środków RFRD przeznaczonych na utworzenie, utrzymywanie oraz likwidację rezerw strategicznych.

Niemniej, biorąc pod uwagę potrzeby realizacji zadań finansowanych ze środków RFRD w 2024 r. oraz zgłoszone przez Ministra Infrastruktury dodatkowe potrzeby na 2024 r. w zakresie finansowania zadań kolejowych, a także ograniczone możliwości zwiększenia wydatków z budżetu państwa, niezbędne jest utworzenie podstawy prawnej zapewniającej, aby niewykorzystane przez RARS środki wróciły w 2024 roku na rachunek RFRD (nie później niż do dnia 15 marca 2024 roku) w postaci wpłaty dokonanej przez RARS. Dokładna wysokość wpłaty byłaby określona we wniosku ministra właściwego do spraw transportu, podlegającym uzgodnieniu z Prezesem Rady Ministrów.

Wpłata otrzymana z RARS spowoduje, że w 2024 r. o tę kwotę zostanie pomniejszona planowana z budżetu państwa, z części budżetowej, której dysponentem jest minister właściwy do spraw transportu, wpłata do RFRD. Uwolnione w ten sposób środki z budżetu państwa będą

mogły być przesunięte na realizację innych zadań Ministra Infrastruktury – w szczególności z zakresu kolejnictwa – zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami.

Kwota dokonanej wpłaty obniżałaby wysokość wpłaty dokonywanej do RFRD przez ministra właściwego do spraw transportu zgodnie z art. 113b ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, gdyż już nastąpi zwrot tych środków do RFRD na podstawie niniejszej ustawy.

Przepis związany z realizacją zadań związanych z przeciwdziałaniem klęskom żywiołowym i usuwaniem ich skutków oraz przeciwdziałaniem i usuwaniem skutków epidemii oraz zagrożeniom społeczno-gospodarczym związanym z inflacją oraz przeciwdziałaniem zdarzeniom bezpośrednio zagrażającym bezpieczeństwu państwa związanym z sytuacją geopolityczną oraz usuwaniem ich skutków (art. 26)

Proponowany przepis związany jest z realizacją zadań, które mają przeciwdziałać klęskom żywiołowym, epidemii, zagrożeniom społeczno – gospodarczym związanym z inflacją oraz przeciwdziałaniem zdarzeniom bezpośrednio zagrażającym bezpieczeństwu państwa związanym z sytuacją geopolityczną i usuwać powstałe w ich wyniku skutki. Zaproponowany mechanizm tworzenia rezerwy celowej oraz sposób pozyskiwania środków na ten cel (blokady wolnych środków budżetowych) pozwolą w sposób celowy i szybki przeciwdziałać zagrożeniom.

Zmiany w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (Dz. U. z 2023 r. poz. 904, z późn. zm.) (art. 32)

W ramach ustawy dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności (dalej ustawa przekształceniowa) z przyznanych 1 260 etatów, 429 etatów urzędników sądowych przyznano na czas oznaczony (3 lata), tj. od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2021 r. Następnie zaś ich finansowanie zostało przedłużone decyzją Rady Ministrów na rok budżetowy 2023 .

Na dzień 31 grudnia 2022 r. do sądów wpłynęło 89,19 % prognozowanego wpływu spraw na podstawie ustawy przekształceniowej (który szacowany jest na ponad 4,6 mln spraw), przy czym nie załatwiono jeszcze prawie 13,4 % prognozowanej liczby spraw. Dodatkowo należy pamiętać, że w związku z ww. ustawą do sądów trafi też taka sama liczba spraw dotyczących wykreślenia roszczenia o uiszczenie opłaty przekształceniowej. Ponadto podkreślenia wymaga stały wzrost wpływu spraw z zakresu ksiąg wieczystych innych niż wynikające z ustawy przekształceniowej, a wobec licznych inwestycji w kraju w skali globalnej (lotniska, w tym

CPK, drogi, koleje) oraz lokalnej (mieszkalnictwo, obrót nieruchomościami, w tym rolnymi) należy spodziewać się utrzymania tego trendu.

Dodatkowo, przy obecnej liczbie referendarzy, zmniejszenie liczby urzędników aż o 429 etatów uniemożliwi terminowe i sprawne wykonywanie obowiązków przez referendarzy, tym bardziej, iż wiele z obecnie projektowanych rozwiązań legislacyjnych będzie skutkowało większym wpływem spraw do sądów.

Środki na finansowanie wynagrodzeń ww. etatów zostały zaplanowane w projekcie budżetu części 15 – Sądy powszechne na rok 2024.

Zmiany w ustawie z dnia 11 września 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2170, z późn. zm.) (art. 33)

Wskutek zmian wprowadzonych przepisami ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2029), zmieniających przepisy regulujące działalność państwowej służby geologicznej poprzez zniesienie państwowej służby hydrogeologicznej i włączenia jej zadań do państwowej służby geologicznej, zaistniała konieczność wyodrębnienia w 2024 roku limitu wydatków budżetu państwa na finansowanie poszczególnych służb państwowych, tj. państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej, państwowej służby do spraw bezpieczeństwa budowli piętrzących, których wydatki będzie monitorował minister właściwy do spraw gospodarki wodnej oraz państwowej służby geologicznej, której wydatki będzie monitorował minister właściwy do spraw środowiska.

Wprowadzenie zasad monitorowania wydatków ma zasadnicze znaczenie z punktu widzenia prawidłowości wydatkowania środków publicznych, gdyż nie jest możliwa sytuacja, w której minister właściwy do spraw gospodarki wodnej monitorowałby wydatkowanie środków przez dysponenta części 41 – środowisko.

Równocześnie istotne jest podwyższenie ustalonej w ustawie z dnia 11 września 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2170, z późn. zm.) wysokości limitu na funkcjonowanie wyżej wymienionych służb państwowych. Zwiększenie limitu wydatków na rok 2024 jest niezbędne dla zapewnienia ciągłości wykonywania przez służby państwowe powierzonych zadań ustawowych, przy zapewnieniu dotychczasowego poziomu jakości i kompletności. Zauważyć należy, iż przepis dotyczący zmian limitów w art. 17 ustawy z dnia 11 września 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw był już uwzględniony w ustawie o budżecie na rok 2023 (w art. 52 – limit został jednorazowo zwiększony). Pozostawienie limitów w obecnie obowiązujących kwotach

oznaczałoby finansowanie wyżej wymienionych służb państwowych w roku 2024 na poziomie niższym niż w 2023 roku.

Ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2024 r. (**art. 34**)

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami dotyczącymi funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych, stosownie do § 27 ust. 3 pkt 4 lit. b uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Projekt ustawy nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej i nie wpływa na działalność mikro przedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektu ustawy działań umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024 (ustawa o budżecie)</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów Ministerstwo Sprawiedliwości- współpracujące, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji – współpracujące, Ministerstwo Obrony Narodowej – współpracujące, Ministerstwo Edukacji i Nauki – współpracujące, Ministerstwo Infrastruktury – współpracujące,</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Sebastian Skuza - Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów</p>	<p>Data sporządzenia 08.11.2023</p> <p>Źródło Decyzja PRM/RM</p> <p>Nr w wykazie prac UD487</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Przyjęcie przez Radę Ministrów projektu ustawy budżetowej na rok 2024 jest związane z koniecznością ustawowych zmian mających na celu m.in. stworzenie materialnych podstaw prawnych pozwalających na efektywne wydatkowanie środków i skuteczne realizowanie zadań publicznych przez państwo, jak również ograniczenie niektórych wydatków budżetu państwa. Projektowane zmiany ustawowe są niezbędne dla prawidłowej realizacji ustawy budżetowej na rok 2024 i są z nią nierozzerwalnie związane.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt zawiera przepisy dostosowujące regulacje prawne zawarte w wybranych ustawach do projektu ustawy budżetowej na rok 2024 oraz umożliwi prawidłową jej realizację. Zaproponowane w projekcie ustawy regulacje są działaniami komplementarnymi i dopełniającymi, znajdującymi odzwierciedlenie oraz wymierną korelację z kwotami ujętymi w projekcie ustawy budżetowej na rok 2024.

W projekcie proponuje się ustalenie w roku 2024 wysokości wynagrodzeń sędziów, prokuratorów i innych pracowników, których wynagrodzenia są relacjonowane do ich wynagrodzeń, w odniesieniu do kwoty w wysokości 6 114,08 zł, która zagwarantuje im wzrost wynagrodzeń o 12,3%.

W związku z regulacjami zawartymi w projekcie nie wzrosną w roku 2024 wydatki budżetu państwa przeznaczone na wynagrodzenia osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz uposażenia posłów i senatorów, względem roku 2023. Nastąpi również ograniczenie możliwości zwiększenia pewnych kategorii wydatków, które są określane/relacjonowane w obowiązującym prawie do kwoty bazowej osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe.

W projekcie zaproponowano przepis zwiększający w roku 2024 wysokość średniego wynagrodzenia nauczycieli początkujących i mianowanych. Projekt zawiera także rozwiązanie mające na celu zwiększenie maksymalnego limitu wydatków planowanych do poniesienia w 2024 r. z budżetu państwa w obszarze dostępności wychowania przedszkolnego, na dotację celową na dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wychowania przedszkolnego.

Przepis zaproponowany w zakresie wspólnej polityki rolnej ma na celu odpowiednie uwzględnienie specyfiki tego funduszu w ustawie budżetowej na 2024 rok.

Przepis zaproponowany w zakresie Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce umożliwi zaliczenie w 2024 roku wydatków przeznaczonych na kształcenie w uczelniach wojskowych studentów studiów stacjonarnych i doktorantów będących osobami cywilnymi do wydatków obronnych.

Niezbędne jest wprowadzenie czasowego mechanizmu finansowania wybranych podmiotów szkolnictwa wyższego i nauki, które wygrały konkurs w ramach programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza” i dążą do osiągnięcia statusu uniwersytetu badawczego oraz w przyszłości będą w stanie skutecznie konkurować z najlepszymi ośrodkami akademickimi w Europie i na świecie. Przewiduje się, że minister właściwy do spraw budżetu na wniosek ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki przekaze, w roku 2024, skarbowe papiery wartościowe uczelniom publicznym.

Przekazane w ten sposób środki, o wartości 496 733 tys. zł, zastąpią czasowo, wskazany w art. 365 pkt 2 lit. e w zw. z art. 371 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, mechanizm finansowania uczelni, z którymi minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki podpisał umowę na realizację programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”. Uczelnie te mają największy wpływ na jakość prowadzonych badań naukowych w Polsce oraz największy potencjał, aby być bardziej widoczne na arenie międzynarodowej. Uczelnie otrzymają o 1 pkt proc. więcej kwoty nominalnej skarbowych papierów wartościowych, tj. 11%, niż określony ustawą – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce minimalny poziom (10% środków z subwencji obliczonej na rok 2019).

Zmiany dotyczące Kancelarii Prezydenta RP mają na celu elastyczne dysponowanie środkami, przy realizacji zadań inwestycyjno–remontowych, w obiektach zabytkowych, będących w dyspozycji Kancelarii Prezydenta RP.

Zmiany dotyczące Kancelarii Prezesa Rady Ministrów umożliwią przekazanie z budżetu państwa środków na sfinansowanie w roku 2024 niezbędnych prac związanych z remontem, modernizacją oraz wyposażeniem mienia stanowiącego wyposażenie lub przekazanego w użyczenie instytucji gospodarki budżetowej – Centrum Obsługi Administracji Rządowej.

W związku z szerokim strumieniem środków finansowych kierowanych w ostatnich latach do jednostek samorządu terytorialnego oraz znacznym wzrostem planowanych na 2024 r. dochodów jednostek samorządu terytorialnego z tytułu udziału we wpływach z PIT i CIT, proponuje się nie przekazywanie części rozwojowej subwencji ogólnej w 2024 r. oraz wprowadzenie obiektywnych kryteriów, które pozwolą na ustalenie JST, których dochody z tytułu udziału we wpływach z CIT za 2022 r. nie podlegają korekcie. Proponuje się, aby korekta dochodów z tytułu udziału w CIT za 2022 r. nie była dokonywana tylko i wyłącznie w przypadku zamożnych jednostek samorządu terytorialnego osiągających dochody podatkowe przekraczające średnie dochody w skali kraju, w których jednocześnie w ostatnich latach dochody podatkowe z tytułu udziału w CIT i PIT bardzo znacząco rosły (m.in. co najmniej dwukrotny wzrost dochodów z tytułu udziału w PIT i CIT na rok 2024 w stosunku do roku 2020).

Proponuje się również regulacje umożliwiające jak i określające źródło nabywania lub obejmowania przez Skarb Państwa akcji w spółkach przez Fundusz Reprywatyzacji.

Projekt przewiduje, że w roku 2024 minister właściwy do spraw budżetu, na wniosek ministra właściwego do spraw transportu, przekaże PKP Polskim Liniom Kolejowym SA. skarbowe papiery wartościowe o łącznej wartości nominalnej 1.300 mln zł z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału zakładowego PKP Polskich Linii Kolejowych SA. Środki uzyskane z tytułu skarbowych papierów wartościowych będą mogły być przeznaczone wyłącznie na finansowanie inwestycji realizowanych przez PKP Polskie Linie Kolejowe SA w ramach programów wieloletnich, o których mowa w przepisach ustawy o finansach publicznych. Przewiduje się wykorzystanie tych środków na projekty określone w uchwale Rady Ministrów zmieniającej uchwałę w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Kolejowego do 2030 roku (z perspektywą do roku 2032).

Wprowadzana w art. 21 projektu ustawy regulacja daje możliwość przeznaczenia środków Funduszu Kolejowego, które zgodnie z art. 3 ust. 3h ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o Funduszu Kolejowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 21, z późn. zm.) są obligatoryjnie przeznaczane na realizowane przez PKP PLK SA inwestycje kapitałowe, na dofinansowanie wydatków bieżących zarządcy infrastruktury kolejowej. Art. 21 projektu ustawy przewiduje, że środki przeznaczone na inwestycje kapitałowe realizowane przez PKP PLK SA mogą być przeznaczone również na dofinansowanie działalności zarządcy infrastruktury kolejowej, o której mowa w art. 38a ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1786, z późn. zm.).

W celu szybkiego i efektywnego przeciwdziałania skutkom klęsk żywiołowych, epidemii, społeczno-gospodarczych inflacji oraz zdarzeniom bezpośrednio zagrażającym bezpieczeństwu państwa związanym z sytuacją geopolityczną proponuje się wprowadzenie mechanizmu uelastyczniającego budżet.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz.U. z 2023 r. poz. 589) środki uzyskane ze sprzedaży w drodze aukcji uprawnień do emisji stanowią dochód budżetu państwa (art. 49 ust. 2), jednak 25% środków uzyskanych ze sprzedaży w drodze aukcji uprawnień do emisji, z wyłączeniem środków, o których mowa w ust. 2a, i po wyłączeniu środków pieniężnych przeznaczonych na dodatki osłonowe, o których mowa w art. 16 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz.U. z 2023 r. poz. 169), począwszy od dnia 1 stycznia 2020 r., nie więcej niż 1 766,9 mln zł w 2020 r. i nie więcej niż 988,18 mln zł w 2021 r., przekazuje się do Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji, o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1312, z późn. zm.) (art. 49 ust. 2c). Środki te stanowią przychód ww. państwowego funduszu celowego i są przeznaczane na realizację zadań, o których mowa w art. 23 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych, w tym wypłaty rekompensat. W latach 2020-2021 ustawa o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych limitowała kwotowo wysokość środków przekazywanych do Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji. Podobne ograniczenie planuje się wprowadzić w 2024 roku. Proponuje się, aby do Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji zostały przekazane środki uzyskane ze sprzedaży w drodze aukcji uprawnień do emisji w kwocie nie wyższej niż 2 265,31 mln zł. Analiza planów finansowych ww. funduszu (w tym projektu planu na 2024 rok) wskazuje, że pochodząca ze środków uzyskanych ze sprzedaży w drodze aukcji uprawnień do emisji kwota w wysokości 2 265,31 mln zł będzie wystarczająca, aby umożliwić pokrycie kosztów ustawowych zadań Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji, natomiast środki pozostałe po wprowadzeniu ograniczenia dot. art. 49 ust. 2c ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych zwiększą dochody budżetu państwa w 2024 r.

W odniesieniu do Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych (dalej RARS) proponuje się wyłączenie w 2024 r. stosowania art. 21 ust. 6 oraz art. 52 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w przypadku zmiany planu finansowego RARS wynikającej z realizacji zadań związanych z likwidacją rezerw strategicznych, których utworzenie zostało sfinansowane z pożyczki ze środków budżetu państwa, o której mowa w art. 33 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1772), co umożliwi realizację tych zadań.

Ponadto w planie finansowym RARS na 2024 r. w stanie środków pieniężnych na początek roku wykazano m.in. środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (dalej RFRD) na utworzenie i utrzymywanie rezerw, na wniosek ministra ds. energii, przekazane na podstawie art. 113b ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r. poz. 103, z późn. zm.). Zgodnie z przewidywanym wykonaniem na dzień 31 grudnia 2023 r. RARS będzie posiadać niewykorzystane środki pochodzące z wpłaty z RFRD w wysokości ok. 486,7 mln zł (kwota ta może ulec zmianie).

Zgodnie z przepisami, do RFRD powinny być dokonywane przez RARS wpłaty środków pochodzących ze sprzedaży zlikwidowanych rezerw sfinansowanych uprzednio ze środków RFRD, przewidziano także możliwość przekazania środków z budżetu państwa (art. 113b ust. 5-8 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa), w sytuacji gdy wysokość środków uzyskanych ze sprzedaży byłaby niższa niż wysokość środków RFRD przeznaczonych na utworzenie, utrzymywanie oraz likwidację rezerw strategicznych.

Niemniej, biorąc pod uwagę potrzeby realizacji zadań finansowanych ze środków RFRD w 2024 r. oraz zgłoszone przez Ministra Infrastruktury dodatkowe potrzeby na 2024 r. w zakresie finansowania zadań kolejowych, a także ograniczone możliwości zwiększenia wydatków z budżetu państwa, niezbędne jest utworzenie podstawy prawnej zapewniającej, aby niewykorzystane przez RARS środki wróciły w 2024 roku na rachunek RFRD (nie później niż do dnia 15 marca 2024 roku) w postaci wpłaty dokonanej przez RARS. Dokładna wysokość wpłaty byłaby określona we wniosku ministra właściwego do spraw transportu, podlegającym uzgodnieniu z Prezesem Rady Ministrów.

Wpłata otrzymana z RARS spowoduje, że w 2024 roku o tę kwotę zostanie pomniejszona planowana z budżetu państwa, z części budżetowej, której dysponentem jest minister właściwy do spraw transportu, wpłata do RFRD. Uwolnione w ten sposób środki z budżetu państwa będą mogły być przesunięte na realizację innych zadań Ministra Infrastruktury - w szczególności z zakresu kolejnictwa – zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami.

Kwota dokonanej wpłaty obniżałaby wysokość wpłaty dokonywanej do RFRD przez ministra właściwego do spraw transportu zgodnie z art. 113b ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, gdyż już nastąpi zwrot tych środków do RFRD na podstawie niniejszej ustawy.

Wskutek zmian wprowadzonych przepisami ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy - Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw, zmieniających przepisy regulujące działalność państwowej służby geologicznej poprzez zniesienie państwowej służby hydrogeologicznej i włączenia jej zadań do państwowej służby geologicznej, zaistniała konieczność wyodrębnienia w 2024 roku limitu wydatków budżetu państwa na finansowanie poszczególnych służb państwowych, tj. państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej, państwowej służby do spraw bezpieczeństwa budowli piętrzących, których wydatki będzie monitorował minister właściwy do spraw gospodarki wodnej oraz państwowej służby geologicznej, której wydatki będzie monitorował minister właściwy do spraw środowiska. Wprowadzenie zasad monitorowania wydatków ma zasadnicze znaczenie z punktu widzenia prawidłowości wydatkowania środków publicznych, gdyż nie jest możliwa sytuacja, w której minister właściwy do spraw gospodarki wodnej monitorowałby wydatkowanie środków przez dysponenta części 41 – środowisko. Równocześnie istotne jest podwyższenie ustalonej wysokości limitu na funkcjonowanie wyżej wymienionych służb państwowych, gdyż pozostawienie limitów w obecnie obowiązujących kwotach oznaczałoby konieczność finansowania wyżej wymienionych służb państwowych w roku 2024 na poziomie niższym niż w 2023 roku.

Proponuje się, aby wzrost uposażeń obejmował wyłącznie żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy i funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej pozostających w służbie na dzień 1 marca 2024 r.

W zakresie Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (FRPA), proponuje wyłączenie w 2024 r. stosowania art. 9 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2464, z późn. zm.) W związku z powyższym w roku 2024 środki pozostające na rachunku bankowym FRPA według stanu na koniec roku 2023, nie będą przekazywane do Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, co umożliwi zabezpieczenie finansowania zadań realizowanych przez FRPA.

Propozycja przedłużenia na rok 2024 finansowania 429 etatów urzędników sądowych przyznanych na czas oznaczony na realizację ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE

Brak informacji.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
sędziowie i sędziowie w stanie spoczynku Sądu Najwyższego, sędziowie i sędziowie w stanie	ok.30 tys. osób	Własne	Ustalenie jako podstawy wynagrodzenia sędziów i prokuratorów kwoty 6 114,08 zł.

spoczynku Trybunału Konstytucyjnego, sędziowie i sędziowie w stanie spoczynku sądów powszechnych, sędziowie i sędziowie w stanie spoczynku Naczelnego Sądu Administracyjnego i sądów administracyjnych, prokuratorzy i prokuratorzy w stanie spoczynku Prokuratury Krajowej, prokuratorzy, prokuratorzy w stanie spoczynku, asesorzy prokuratury, prokuratorzy i prokuratorzy w stanie spoczynku Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu, referendarze i asesorzy sądowi, inne osoby, których wynagrodzenia są powiązane z podstawą ustalenia wynagrodzenia sędziów i prokuratorów			
Kancelaria Prezydenta RP	1	Własne	Realizacja prac inwestycyjno-remontowych w obiektach zabytkowych.
Centrum Obsługi Administracji Rządowej	1	Własne	Możliwość sfinansowania niezbędnych prac remontowych, modernizacyjnych, zakupu wyposażenia.
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	1	Własne	Przekazanie i rozliczenie dotacji przekazanej do COAR oraz szybkie przeciwdziałanie sytuacją nadzwyczajnym.
Minister Finansów	1	Własne	Przygotowanie projektu ustawy budżetowej.
Jednostki samorządu terytorialnego	– 16 województw, – 314 powiatów i 66 miast na prawach powiatu, – 2477 gmin (w tym 302 gminy miejskie, 662 gminy miejsko-wiejskie i 1513 gminy wiejskie).	Własne	Zmiana w strukturze dochodów JST w zakresie subwencji rozwojowej oraz udziałów w CIT oraz dotacji w zakresie wychowania przedszkolnego.
Fundusz Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji	1	Własne	Określenie limitu wydatków niezbędnych na realizację zadań ustawowych Funduszu.
Uczelnie publiczne	10	MEiN – Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on	Sfinansowanie piątego roku realizacji programu Inicjatywa doskonałości - uczelnia badawcza.
Fundusz Reprywatyzacji	1	Własne	Umożliwienie nabywania lub obejmowania przez Skarb Państwa, akcji w spółkach.

PKP PLK SA.	1	Dane Ministerstwa Infrastruktury	Dofinansowanie działalności zarządcy infrastruktury kolejowej. Zapewnienie finansowania inwestycji realizowanych przez PKP PLK SA w ramach programów wieloletnich.
Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych	1	Własne	Utworzenie podstawy prawnej do przekazania wpłaty w wysokości do 500 mln zł do Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Zmiana procedury zmiany planu finansowego w związku z likwidacją niektórych rezerw strategicznych.
Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	1	Własne	Utworzenie podstawy prawnej do otrzymania wpłaty w wysokości do 500 mln zł z Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych. Ograniczenie wysokości wpłaty z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych.
Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych	1	Własne	Zabezpieczenie finansowania zadań realizowanych przez Fundusz.
państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna, państwowa służba do spraw bezpieczeństwa budowli piętrzących (Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy), państwowa służba hydrogeologiczna (Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy)	3	Własne	Zmiana w zakresie limitu finansowania.
żołnierze zawodowi, funkcjonariusze i funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej	Nieвозможна do oszacowania na obecnym etapie		Objęcie wzrostem uposażeń wyłącznie żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy i funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej pozostających w służbie na dzień 1 marca 2024 r.
Nauczyciele	Średnioroczna liczba etatów nauczycieli początkujących i mianowanych zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez JST wynosi: - w szkołach i placówkach objętych subwencjonowaniem –	Dane Ministra Edukacji i Nauki	Objęcie dodatkowy wzrostem wynagrodzenia o 6,578%.

	195.702 etatów (z tego 98.998 etatów nauczycieli początkujących i 96.704 etatów nauczycieli mianowanych), - w szkołach i placówkach niesubwencionowanych – 36.994 etatów (z tego 22.277 etatów nauczycieli początkujących i 14.717 etatów nauczycieli mianowanych)		
--	---	--	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji z chwilą przekazania do uzgodnień z członkami Rady Ministrów.

Stosownie do przepisów uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów projekt ustawy został przekazany do ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej i Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Projekt został przekazany pod obrady Rady Dialogu Społecznego i Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz do:

- reprezentatywnych central związkowych (Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych, Związku Nauczycielstwa Polskiego),
- organizacji pracodawców (Pracodawcy RP, PKPP „Lewiatan”, Związek Pracodawców Business Centre Club, Związek Rzemiosła Polskiego, Związku Przedsiębiorców i Pracodawców, Federacja Przedsiębiorców Polskich i Krajowa Izba Gospodarcza),
- Stowarzyszenia Sędziów Polskich IUSTITIA, Stowarzyszenia Sędziów Themis, Stowarzyszenia Prokuratorów „Lex super omnia”, Związku Zawodowego Prokuratorów i Pracowników Prokuratury RP.

Projekt został przekazany do zaopiniowania do Sądu Najwyższego oraz do Krajowej Rady Sądownictwa.

Wyniki konsultacji zawarte są w „Raporcie z konsultacji publicznych i opiniowania”.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [tys. zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0											0
budżet państwa	4 000 000											4 000 000
JST												
pozostałe jednostki:	-4 000 000											-4 000 000
Fundusz Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji	-4 000 000											-4 000 000
Wydatki ogółem	-385 805											-385 805
budżet państwa	-885 805											-885 805
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)	500 000											500 000
Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych	500 000											500 000
Saldo ogółem	385 805											385 805
budżet państwa	4 885 805											4 885 805
JST												
pozostałe jednostki:	-4 500 000											-4 500 000
Fundusz Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji	-4 000 000											-4 000 000

Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych	-500 000									-500 000
Źródła finansowania										
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>W 2024 r. przewidywany jest znaczny wzrost wpływów z podatków dochodowych, w których jednostki samorządu terytorialnego mają udziały. Przewiduje się, że planowane dochody jednostek samorządu terytorialnego (łącznie z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią) z tytułu udziału we wpływach z PIT wyniosą w 2024 r. 72,9 mld zł, tj. więcej o 39,9% od dochodów z 2023 r. Natomiast planowane dochody jednostek samorządu terytorialnego z tytułu udziału we wpływach z podatku CIT wyniosą w 2024 r. 26,4 mld zł, tj. więcej o 20,9% od dochodów z 2023 r.</p> <p>Ponadto jednostki samorządu terytorialnego otrzymały z budżetu państwa w 2023 r, dodatkowe dochody w wysokości 14 298 212 tys. zł, jako wsparcie w realizacji ich zadań własnych. Dochody te stanowią uzupełnienie subwencji ogólnej, co pozwoli samorządom na elastyczne gospodarowanie tymi środkami. O przeznaczeniu dodatkowych dochodów zdecydują jednostki samorządu terytorialnego, będą mogły więc być wykorzystane na pokrycie wydatków bieżących, jak również na cele inwestycyjne.</p> <p>Zmiany w zakresie części 01 – Kancelaria Prezydenta RP umożliwią sprawne gospodarowanie środkami zaplanowanymi w ustawie budżetowej i nie mają wpływu na sektor finansów publicznych.</p> <p>Regulacja związana z możliwością udzielenia dotacji dla instytucji gospodarki budżetowej – Centrum Obsługi Administracji Rządowej spowoduje zwiększenie wydatków budżetu państwa w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów w wysokości 18,195 mln zł. W wyniku realizacji zaplanowanych inwestycji i remontów, zwiększeniu ulegnie wartość majątku Skarbu Państwa.</p> <p>Przewidziane wyłączenie środków na realizację wspólnej polityki rolnej z wykazu wieloletnich limitów zobowiązań w kolejnych latach jest rozwiązaniem technicznym i nie ma wpływu na sektor finansów publicznych.</p> <p>Propozycja zaliczenia do wydatków obronnych roku 2024 środków w wysokości 326 383 tys. zł przeznaczonych na kształcenie w uczelniach wojskowych studentów studiów stacjonarnych i doktorantów będących osobami cywilnymi oznacza, że środki te będą przyznawane z części budżetowej, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej w ramach działu „szkolnictwo wyższe i nauka”, w ramach limitu wydatków obronnych.</p> <p>Przekazanie w 2024 r. skarbowych papierów wartościowych dla Funduszu Reprywatyzacji o wartości nominalnej 10 mld zł, PKP PLK S.A. o wartości nominalnej 1,3 mld zł oraz podmiotów szkolnictwa wyższego i nauki o wartości nominalnej 496 733 tys. zł, przy założeniu zbycia tych papierów przez uprawnione podmioty, spowoduje wzrost państwowego długu publicznego (definicja krajowa) oraz długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (definicja UE) o wartość nominalną przekazanych skarbowych papierów wartościowych.</p> <p>Propozycja ograniczenia w 2024 r. kwotowo przychodów Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji pochodzących ze sprzedaży w drodze aukcji uprawnień do emisji będzie miała pozytywny wpływ na budżet państwa, w związku z szacowanym zwiększeniem dochodów budżetu państwa o kwotę 4 mld zł. Kwotę tę oszacowano na podstawie analizy planów i projektów planów finansowych Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji.</p> <p>W zakresie wynagrodzeń osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oszczędności budżetu państwa w roku 2024 związane z zamrożeniem kwot bazowych na dotychczasowym poziomie szacuje się w kwocie ok. 4 mln zł (za podstawę wyliczeń przyjęto kwoty wynagrodzeń, określone w załączniku nr 6 do ustawy budżetowej na rok 2023 dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe).</p>									

Projektowane zmiany dotyczące ustalenia w roku 2024 wysokości wynagrodzeń sędziów, prokuratorów i innych pracowników, których wynagrodzenia są relacjonowane do kwoty w wysokości 6 114,08 zł, spowodują oszczędności w wydatkach budżetu państwa w częściach 04, 05, 06, 13, 15, 37 i 88 w wysokości **ok. 900 mln zł**.

Propozycja dotycząca reagowania przez Prezesa Rady Ministrów we wskazanych nadzwyczajnych sytuacjach, nie powinna generować dodatkowych skutków finansowych. Na obecnym etapie nie jest możliwe określenie ewentualnych środków podlegających zablokowaniu.

Projekt zawiera przepisy umożliwiające w roku 2024 przekazanie środków Funduszu Kolejowego do PKP PLK SA z przeznaczeniem na sfinansowanie nabycia udziałów w kapitale zakładowym CARGOTOR Sp. z o.o. W projekcie ustawy zawarty jest również przepis wprowadzający możliwość przeznaczenia środków Funduszu Kolejowego planowanych wcześniej do realizacji inwestycji kapitałowych PKP PLK SA na dofinansowanie w roku 2024 działalności zarządcy infrastruktury kolejowej, o której mowa w art. 38a ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym.

Wprowadzenie podstawy prawnej do dokonania przez Rządową Agencję Rezerw Strategicznych w 2024 roku wpłaty do Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (w wysokości do 500 mln zł), a w konsekwencji zmniejszenie wysokości planowanej w 2024 roku do Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg wpłaty z budżetu państwa z części budżetowej, której dysponentem jest minister właściwy do spraw transportu, będzie miało neutralny wpływ na budżet państwa, gdyż pula środków budżetu państwa na zadania w obszarze infrastruktury pozostanie taka sama. Zmianie ulegnie jedynie jej struktura, w tym struktura źródeł finansowania.

Wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym w roku 2024 środki pozostające na rachunku bankowym Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych (dalej: FRPA), według stanu na koniec roku 2023, nie będą przekazywane na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg. Powyższe umożliwi zabezpieczenie finansowania zadań realizowanych przez FRPA. Na obecnym etapie nie jest możliwe określenie kwoty środków pozostających na rachunku Funduszu na koniec 2023 r.

Przewidywane jest zwiększenie w 2024 r. limitów na finansowanie służb: państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej, państwowej służby do spraw bezpieczeństwa budowli piętrzących oraz państwowej służby geologicznej o kwotę 66,039 mln zł w stosunku do obecnych limitów ustawowych. Wydatki z tym związane zostaną przede wszystkim zrównoważone dochodami właściwych części budżetowych.

Propozycje rozwiązań dotyczących stosowania kwot bazowych dla żołnierzy, funkcjonariuszy oraz funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej nie będą rodziły dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa, a co za tym idzie konieczności pozyskania dodatkowych środków na ich sfinansowanie ponad środki ujęte we właściwych częściach budżetowych (m.in. z części 19, 29, 37,42 i 85). Potencjalne oszczędności dla budżetu państwa związane z wysokością i liczbą wypłacanych świadczeń emerytalno-rentowych, są trudne do oszacowania na tym etapie z uwagi na to, że wynikają z indywidualnych decyzji żołnierzy, funkcjonariuszy i funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej.

Propozycja przedłużenia na rok 2024 finansowania 429 etatów urzędników sądowych przyznanych na czas oznaczony na realizację ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów - środki na finansowanie wynagrodzeń ww. etatów zostały zaplanowane w projekcie budżetu części 15 - Sądy powszechne na rok 2024.

Zwiększenie limitu na realizację zadania w zakresie wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku

		kalendarzowym, w którym kończą 6 lat z kwoty 1 732 mln zł do kwoty 1 860 mln zł nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa, środki na ten cel w pełnej wysokości zostały zabezpieczone w rezerwie celowej budżetu państwa.						
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Projektowane regulacje nie będą miały wpływu na sytuację osób starszych oraz osób niepełnosprawnych. Projekt nie będzie miał wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.						
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☒ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy				
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...				☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...				
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.				☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy				
Komentarz:								
9. Wpływ na rynek pracy								
Realizacja proponowanych przepisów, co do zasady, nie będzie miała wpływu na rynek pracy.								
10. Wpływ na pozostałe obszary								
☒ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe			☐ demografia ☒ mienie państwowe ☐ inne: ...			☐ informatyzacja ☐ zdrowie		
Omówienie wpływu		Zmiana sposobu określania podstawy ustalenia wynagrodzenia sędziów, prokuratorów i innych pracowników, których wynagrodzenia są relacjonowane do wynagrodzeń sędziów i prokuratorów. W wyniku realizacji zaplanowanych przedsięwzięć nastąpi: <ul style="list-style-type: none"> wzrost wartości użytkowej majątku stanowiącego własność Skarbu Państwa, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników obiektów. 						

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego
Wykonanie przepisów nastąpi po wejściu w życie projektowanej regulacji, czyli od dnia 1 stycznia 2024 r.
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?
Rozwiązania mają charakter czasowy.
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)
Brak.

**Raport z konsultacji publicznych i opiniowania
projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok
2024 (UD487)**

Stosownie do postanowień uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) i art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, zgodnie z art. 7 ust. 1 ww. ustawy.

Projekt został skierowany pod obrady Rady Dialogu Społecznego. W dniu 31 sierpnia 2023 r. wraz z projektem ustawy budżetowej na rok 2024 był on przedmiotem obrad Zespołu problemowego ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych Rady Dialogu Społecznego.

Projekt został skierowany do opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Zespół ds. Systemu Finansów Publicznych Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego rozpatrzył projekt ustawy na posiedzeniu w dniu 14 września 2022 r. Wyraził negatywne stanowisko.

W ramach konsultacji publicznych oraz opiniowania projekt został przekazany następującym podmiotom:

1. Sądowi Najwyższemu,
2. Krajowej Radzie Sądownictwa,
3. Forum Związków Zawodowych,
4. NSZZ Solidarność,
5. Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych,
6. Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej,
7. Konfederacji „Lewiatan”,
8. Związkowi Rzemiosła Polskiego,
9. Związkowi Pracodawców Business Centre Club,
10. Związkowi Przedsiębiorców i Pracodawców,
11. Federacji Przedsiębiorców Polskich,
12. Krajowej Izbie Gospodarczej,
13. Związkowi Nauczycielstwa Polskiego,
14. Stowarzyszeniu Sędziów Polskich IUSTITIA,
15. Stowarzyszeniu Sędziów Themis,

16. Stowarzyszeniu Prokuratorów Lex Super Omnia,

17. Związkowi Zawodowemu Prokuratorów i Pracowników Prokuratury RP,

Komisja Krajowa **NSZZ „Solidarność”** przedstawiła swoje stanowisko do projektu ustawy w decyzji Prezydium Komisji Krajowej nr 125/23.

W stanowisku:

- pozytywnie przyjęto odmrożenie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Otwarta pozostała kwestia odmrożenia funduszy socjalnych pracowników uczelni wyższych,
- wyrażono zaniepokojenie zawieszeniem 5% limitu rezerw celowych w budżecie państwa,
- zwrócono uwagę na zmiany podatkowe – w 2024 r. mają przestać obowiązywać podwyższone limity zwolnień z podatku PIT dla zapomóg, świadczeń pieniężnych i rzeczowych wypłacanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych czy świadczeń losowych i rzeczowych z funduszy związków zawodowych. Wniesiono o utrzymanie podwyższonych kwot.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Ministra Edukacji i Nauki, wysokość odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla pracowników uczelni publicznych reguluje art. 144 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Zgodnie z tym przepisem dla pracowników uczelni publicznej dokonuje się odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości 6,5% planowanych przez uczelnię w roku poprzednim rocznych wynagrodzeń osobowych. Wysokość odpisu może być zmniejszona po uzgodnieniu ze związkami zawodowymi działającymi w uczelni.

Przy czym ustawodawca w art. 262 ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce „zamroził” w latach 2019–2026 wysokość odpisu dla ww. grupy pracowników. Zgodnie z jego treścią odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla pracowników uczelni publicznej dokonuje się w wysokości kwoty odpisu dokonanego w 2018 r. Wysokość odpisu w danej uczelni może być jednak zwiększona ponad ww. poziom. Wymaga to uzgodnienia ze związkami zawodowymi działającymi w uczelni, jednak odpis nie może być większy niż 6,5% planowanych przez uczelnię w roku poprzednim rocznych wynagrodzeń osobowych.

Obecnie odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w uczelniach jest dokonywany – co do zasady – w wysokości odpisu z 2018 r. Średni odpis na jednego zatrudnionego kształtuje się w bieżącym roku na poziomie znacząco wyższym niż według zasad ogólnych.

Kwestia odmrożenia odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla uczelni była konsultowana z Ministerstwem Edukacji i Nauki, które w swoim stanowisku wskazało m.in., iż konstrukcja przepisu szczególnego pozwala – również w okresie przejściowym – na zwiększenie wysokości odpisu w porozumieniu z organizacjami związkowymi działającymi w danej uczelni. Taką decyzję uczelnia może podjąć autonomicznie, uwzględniając również własną sytuację finansową.

Ponadto, Minister Edukacji i Nauki zwrócił uwagę, że obowiązujący od 2018 r. przepis ma charakter czasowy i wprost determinuje ostateczny termin obowiązywania ewentualnego zamrożenia, tj. nie dłużej niż do 2026 r., a stałość przyjętych rozwiązań legislacyjnych pozwala uczelniom na długoterminowe planowanie finansowe, również w zakresie zabezpieczenia socjalnego pracowników, ale także prowadzonych działań remontowo-inwestycyjnych czy działań związanych ze strategiami rozwoju uczelni.

Odnosząc się m.in. do obaw związanych z wyłączeniem stosowanie limitu 5% w stosunku do poziomu rezerw celowych w 2024 r. oraz biorąc pod uwagę prace budżetowe podjęto decyzję o usunięciu tego przepisu z projektu ustawy.

Zgłoszono postulat odstąpienia od powrotu do niższych limitów zwolnień przedmiotowych w zakresie zapomóg wypłacanych z funduszy zakładowej lub międzyzakładowej organizacji związkowej (art. 21 ust. 1 pkt 9a ustawy PIT¹⁾, zapomóg otrzymanych w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci (art. 21 ust. 1 pkt 26 lit. b ustawy PIT), rzeczowych i pieniężnych świadczeń sfinansowanych z ZFŚS i funduszy związków zawodowych (art. 21 ust. 1 pkt 67 ustawy PIT) oraz dopłaty do wypoczynku dzieci i młodzieży do lat 18 (art. 21 ust. 1 pkt 78 lit. b ustawy PIT). Limity wymienionych zwolnień przedmiotowych czasowo zostały podwyższone na czas pandemii COVID-19 i obowiązują do końca roku podatkowego, w którym odwołano stan epidemii ogłoszony z powodu COVID-19.

W związku z odwołaniem w 2023 r. stanu zagrożenia epidemicznego wyższe limity tych zwolnień będą obowiązywać tylko do końca 2023 r., a od 1 stycznia 2024 r. powrócą limity sprzed pandemii. Kwestia utrzymania obecnie obowiązujących limitów tych zwolnień była rozważana. Nie zdecydowano się jednak na pozostawienie wyższych limitów zwolnień po 31 grudnia 2023 r. Należy bowiem mieć na uwadze, że wszelkie ulgi i zwolnienia podatkowe w podatku PIT wpływają negatywnie na dochody sektora finansów publicznych, tj. dochody budżetu państwa oraz dochody jednostek samorządu terytorialnego, które partycypują w dochodach budżetu państwa pochodzących z tego podatku. Inicjatywy, których rezultatem jest obniżenie dochodów jednostek samorządu terytorialnego są opiniowane przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Kwestia ewentualnego podwyższenia limitów ww. zwolnień była dyskutowana podczas roboczego spotkania Zespołu Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Mając na uwadze skutki finansowe, strona samorządowa nie opowiedziała się za postulowanym rozwiązaniem.

¹⁾ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2647, z późn. zm.).

Swoje stanowisko do projektu przedstawiło również **Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych**.

W stanowisku:

- wyrażono sprzeciw wobec wzrostu wynagrodzeń sędziów, prokuratorów i innych pracowników, których wynagrodzenia są relacjonowane do wynagrodzeń ww. osób jedynie o 12,3%,
- podniesiono, że podwyższenie płac pracowników sektora publicznego powinno wzrosnąć o 20% w 2023 r. i o 24% w 2024 r.,
- wyrażono obawy odnośnie do ograniczenia kwotowego środków przekazywanych do Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji w 2024 r.,
- pozytywnie oceniono odmrożenie wysokości odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz postulowano odmrożenie pozostałych funduszy socjalnych. Zawnioskowano o wprowadzenie mechanizmu przeciwdziałającemu mrożeniu funduszy socjalnych w przyszłości.

Uchwalane corocznie ustawy okołobudżetowe stanowią narzędzie umożliwiające wprowadzanie rozwiązań pozwalających na wydatkowanie środków w sposób efektywny i skuteczny – adekwatnie do występujących w danym czasie warunków i stosownie do przyjętej polityki państwa, która uwzględnia ograniczenie niektórych wydatków budżetowych w celu prawidłowej realizacji ustawy budżetowej. Należy zatem mieć na uwadze, iż źródłem pochodzenia wynagrodzeń grup orzeczniczych jest budżet państwa, nie mogą być one zatem kształtowane w całkowitym oderwaniu do bieżących potrzeb budżetu państwa i otoczenia polityczno-gospodarczego.

Zaproponowane zmiany w zakresie sposobu ustalenia wynagrodzeń sędziów, prokuratorów, referendarzy sądowych i innych pracowników, których wynagrodzenia są relacjonowane do tych wynagrodzeń w 2024 roku stanowią jednocześnie przejaw równości wszystkich obywateli wobec pojawiających się zagrożeń.

Zauważenia wymaga, iż wprowadzone rozwiązania w zakresie sposobu ustalenia wynagrodzeń orzeczników mają na celu jedynie spowodowanie zrównania dynamiki wzrostu tych wynagrodzeń, a przyjęta procentowa wysokość wzrostu jest analogiczna do wysokości dotyczącej pozostałych pracowników wynagradzanych z budżetu państwa. Rozwiązanie to oznacza jednak, iż wynagrodzenia orzeczników z uwagi na osiągnięty już dotychczas poziom wynagrodzeń kwotowo wzrosną znacznie więcej niż wynagrodzenia pozostałych pracowników sfery budżetowej, w tym m.in. członków korpusu służby cywilnej.

W odniesieniu do podwyższenia wynagrodzeń w 2024 r. w projekcie ustawy budżetowej na rok 2024, skierowanym do Rady Dialogu Społecznego – w celu zachowania spójnego podejścia w kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej – Rada Ministrów uwzględniła

wzrost funduszu wynagrodzeń na jednakowym dla wszystkich dysponentów części budżetowych poziomie o 12,3% (z wyłączeniem osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe). Wynagrodzenia osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w 2024 r. nie będą waloryzowane (również kwota bazowa pozostanie bez zmian tj. na poziomie roku 2023).

Odnosząc się do uwagi w zakresie ograniczania kwotowego środków przekazywanych w 2024 r. do Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji, informuje, że analiza planów finansowych ww. Funduszu (w tym projektu planu na rok 2024) wskazuje, że pochodząca ze środków uzyskanych ze sprzedaży w drodze aukcji uprawnień do emisji kwota w wysokości 2 265,31 mln zł będzie wystarczająca, aby umożliwić pokrycie kosztów ustawowych zadań Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji. Zaproponowane ograniczenie nie powoduje bowiem zmniejszenia środków zaplanowanych na zadania finansowane przez Fundusz.

Zgodnie z art. 44 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych m.in. w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych. Jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków. Ponadto, wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:

- uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
- optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Dokonując analizy projektu planu finansowego Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji na 2024 rok, m.in. w związku ze sprawowaniem przez Ministra Finansów ogólnej kontroli poziomu deficytu sektora finansów publicznych (art. 174 pkt 4 ustawy o finansach publicznych), w szczególności zwrócono uwagę na wykazanie bardzo wysokich stanów środków pieniężnych na koniec poszczególnych okresów. W ocenie Ministerstwa Finansów, zaproponowane kwotowe ograniczenie w 2024 roku wpływów Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji na 2024 rok pochodzących ze środków, o których mowa w art. 49 ust. 2c ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, z jednej strony w dalszym ciągu pozwoli na realizację zaplanowanych planie finansowych tego Funduszu zadań, a z drugiej strony będzie zgodny z racjonalnym gospodarowaniem środkami publicznymi w obszarze całego sektora finansów publicznych.

Należy zauważyć, że projekt ustawy o budżecie na rok 2024 nie zawiera przepisów regulujących kwestie dotyczące funduszy socjalnych poszczególnych grup zawodowych.

Sąd Najwyższy wyraził negatywną opinię o proponowanym rozwiązaniu dotyczącym wynagrodzenia sędziów wynikającej z art. 2 i 3 projektu ustawy o budżecie (tj. sędziów sądów powszechnych, sędziów Sądu Najwyższego, sędziów sądów administracyjnych, sędziów sądów wojskowych). W ocenie Sądu Najwyższego w uzasadnieniu ustawy o budżecie na rok 2024

pominięto kluczowy aspekt, że wynagrodzenia sędziów w trakcie ostatnich trzech lat kalendarzowych (2021, 2022 oraz 2023) nie były naliczane zgodnie z ustrojowymi przepisami kształtującymi zasady ustalania ich wysokości, ponieważ wprowadzone zostały – ograniczone czasowo – rozwiązania legislacyjne, które w tych latach „zamrażały” te wynagrodzenia.

W ocenie Sądu Najwyższego projektowane przepisy ustawy o budżecie na rok 2024, jeżeli chodzi o mechanizm zamrożenia wynagrodzeń sędziów, są identyczne z treścią przepisów zaskarżonych przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego w sprawie K 1/23. Z tych samych względów art. 2 oraz art. 3 ustawy o budżecie na rok 2024 są niezgodne, w ocenie Sądu Najwyższego, ze wskazanymi wyżej przepisami ustawy zasadniczej. Rozwiązania wynikające z art. 2 i art. 3 ustawy o budżecie na rok 2024 są niezgodne z przedmiotowymi wzorcami kontroli, ponieważ prowadzą do:

- 1) naruszenia systemu wynagrodzeń sędziów jako istotnego elementu ustroju sądownictwa oraz jednej z gwarancji sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez niezawisłych sędziów i niezależne sądy, jak również
- 2) naruszenia podmiotowego prawa do wynagrodzenia sędziów odpowiadającego godności urzędu oraz zakresowi obowiązków, które zakłada kształtowanie wynagrodzenia sędziego na podstawie obiektywnych kryteriów, niezależnych od arbitralnej i corocznie modyfikowanej decyzji innych władz, w tym w szczególności władzy ustawodawczej.

Szczegółowe uzasadnienie tego poglądu zostało zawarte we wniosku Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego w sprawie o sygn. K 1/23 oraz w stanowiskach przedstawionych przez Rzecznika Praw Obywatelskich, Naczelnego Sąd Administracyjny oraz Krajową Radę Sądownictwa.

Krajowa Rada Sądownictwa negatywnie zaopiniowała projekt ustawy. Krajowa Rada Sądownictwa wskazała, że ograniczenie ustawowo określonej waloryzacji wynagrodzeń sędziów i prokuratorów do poziomu niższego niż wynikający z obowiązującej w tym obszarze podstawy prawnej zostało zaplanowane w projektowanej ustawie czwarty rok z rzędu. Stanowi to petryfikację arbitralnego (politycznego) kształtowania systemu wynagrodzeń sędziów, a przez naruszenie gwarancji niezawisłości, zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającej z art. 2 Konstytucji RP oraz zasady ochrony praw nabytych art. 64 ust. 1 2 Konstytucji RP. Projekt ustawy w żaden sposób nie uzasadnia naruszenia obiektywnego mechanizmu kształtowania wynagrodzeń sędziowskich

Związek Zawodowy Prokuratorów i Pracowników Prokuratury RP wyraził sprzeciw przeciwko wzrostowi wynagrodzeń prokuratorów w 2024 r. jedynie o 12,3% w stosunku do roku 2023. Związek wniósł o powrót o rozwiązań wynikających z ustawy – Prawo o prokuraturze. Ponadto przedstawiono

postulat wzrostu wynagrodzeń urzędników i innych pracowników prokuratury oraz asystentów na poziomie 24% rok do roku.

Stanowisko w ramach konsultacji przedstawili:

- Referendarze sądowi Sądu Rejonowego w Tychach,
- Referendarze sądowi Sądu Rejonowego w Bytomiu.

Referendarze sądowi Sądu Rejonowego w Tychach i Bytomiu zwrócili się o ustalenie wynagrodzeń referendarzy sądowych w oparciu o kwotę 7 005,76 złotych wynikającą z obowiązujących przepisów ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Odnosząc się do stanowiska wyrażonego przez **Sąd Najwyższy, Krajową Radę Sądownictwa** oraz **Związek Zawodowy Prokuratorów i Pracowników Prokuratury RP**, zauważenia wymaga, że uchwalane corocznie ustawy okołobudżetowe stanowią narzędzie umożliwiające wprowadzanie rozwiązań pozwalających na wydatkowanie środków w sposób efektywny i skuteczny – adekwatnie do występujących w danym czasie warunków i stosownie do przyjętej polityki państwa, która uwzględnia ograniczenie niektórych wydatków budżetowych w celu prawidłowej realizacji ustawy budżetowej. Należy zatem mieć na uwadze, iż źródłem pochodzenia wynagrodzeń sędziowskich jest budżet państwa, nie mogą być one zatem kształtowane w całkowitym oderwaniu do bieżących potrzeb budżetu państwa i otoczenia polityczno-gospodarczego. Decyzję o priorytetyzacji wydatków budżetu państwa podejmuje Rada Ministrów przyjmując założenia do budżetu państwa.

Należy podkreślić, że każdorazowo proces projektowania ustawy budżetowej na kolejny rok budżetowy poprzedzony jest analizą czynników determinujących maksymalną, możliwą przestrzeń fiskalną, tj. wskaźników makroekonomicznych, otoczenia geopolitycznego. Ponadto projekcje budżetowe na kolejne lata wyznaczone są z uwzględnieniem ograniczeń zawartych w przepisach prawa krajowego i unijnego, obejmujących m.in. maksymalny limit wydatków budżetu państwa, corocznie ustalany na podstawie stabilizującej reguły wydatkowej (SRW), która nakłada ograniczenie na sumę większości wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Następnie analizowana jest alokacja tak określonej przestrzeni na realizację poszczególnych pozycji wydatkowych. W pierwszej kolejności konieczne jest zapewnienie finansowania wydatków o stałym charakterze, tj. np. świadczeń emerytalno-rentowych, wydatków na obronę narodową, zdrowie, czy obsługę długu Skarbu Państwa. Wysokość finansowania pozostałych zadań jest kwestią kompromisów. Ostateczna ich wielkość, w tym wysokość wskaźnika waloryzacji wynagrodzeń na dany rok budżetowy, każdorazowo musi uwzględniać całokształt uwarunkowań makroekonomicznych i budżetowych prognozowanych na dany rok kalendarzowy. Nie można w sposób arbitralny wiązać ich wielkości z pojedynczym parametrem makroekonomicznym ani

budżetowym. Dopiero holistyczne podejście, obejmujące w szczególności założenia dotyczące kształtowania się podstawowych wielkości makroekonomicznych oraz celów dotyczących deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych, państwowego długu publicznego oraz uwarunkowań zewnętrznych powinno stanowić podstawę do określenia poziomu finansowania poszczególnych zadań. Przyjmowane rozwiązania są odpowiednio dostosowywane w zależności od powyższych warunków – nie są zatem automatycznie powielane. A fakt, czy regulacje występują jednorazowo czy są podtrzymywane w kolejnych latach jest zawsze uzależnione od wypadkowej czynników wpływających na stan sektora finansów publicznych.

Zaproponowane zmiany w zakresie sposobu ustalenia wynagrodzeń sędziów i prokuratorów w roku 2024 w żaden sposób nie naruszają niezależności wymiaru sprawiedliwości stanowiąc jednocześnie przejaw równości wszystkich obywateli wobec pojawiających się zagrożeń.

W trosce o dobro wspólne oczywistym jest sprawiedliwy podział kosztów związanych z zabezpieczeniem priorytetowych zadań państwa, pomiędzy wszystkie grupy społeczne.

Wprowadzone rozwiązania w zakresie sposobu ustalenia wynagrodzeń grupy orzeczniczej mają na celu jedynie spowodowanie zmniejszenia dynamiki wzrostu wynagrodzeń tych grup pracowniczych, a przyjęta wysokość wzrostu wynagrodzeń sędziów i prokuratorów jest analogiczna do wysokości dotyczącej pozostałych pracowników wynagradzanych z budżetu państwa.

Niezależnie od powyższego, zgodnie z opinią Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej przekazaną do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie sygn. akt K 1/23 „Należy zwrócić uwagę, iż ze względu na strukturę polskiej gospodarki przeciętne wynagrodzenie ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, do którego odnoszą się u.s.n. oraz p.u.s.p., dotyczące podmiotów zatrudniających powyżej 10 pracowników uznawane jest przez wielu ekonomistów za niemiarodajne. Statystyki te obejmują bowiem niespełna 40 proc. pracujących. „Dane miesięczne o wynagrodzeniach GUS nie są idealne, ponieważ obejmują swoim zasięgiem firmy zatrudniające powyżej 10 pracowników. Oznacza to, że GUS pomija blisko 95 proc. firm w Polsce – mówi nam Mariusz Zielonka, ekspert ekonomiczny Konfederacji Lewiatan. W Polsce działa 2,62 mln firm (dane Ministerstwa Rozwoju i Technologii), a przedsiębiorstwa mikro-, małe i średnie stanowią zdecydowaną większość – 99,8 proc. A w tym gronie najliczniejszą grupą są mikrofirmy, jest ich ok. 2,2 mln. Ile przedsiębiorstw branych jest pod uwagę przy wyliczaniu średniego wynagrodzenia? Jak wskazał nam GUS, w styczniu 2023 r. było to 111, 1 tys. firm. Tymczasem w mikro-, małych i średnich firmach w Polsce pracowało w 2020 r. prawie 6,8 mln osób, czyli 67,8 proc. ogólnej liczby pracowników przedsiębiorstw. Najwięcej w mikrofirmach – blisko 4,2 mln osób, w średnich firmach – 1,5 mln, a najmniej w małych – ok. milionach. W dużych przedsiębiorstwach zatrudnionych było 3,2 mln osób” (Cała prawda o wynagrodzeniach Polaków. Średnia krajowa to mit, <https://www.money.pl/gospodarka/cala-prawda-o-wynagrodzeniach-polakow-srednia-krajowa-to->

mit-6872382955428576a.html, dostęp: 20.04.2023 r.). „Punkt odniesienia to niejedyny mankament średniej krajowej. Polacy realnie zarabiają dużo mniej – o ok. 33 proc. – wskazuje Kamil Sobolewski, główny ekonomista Pracodawców RP, a GUS uwzględnia w swoich wyliczeniach wszystkie elementy pensji, w tym pieniądze przekazywane do PPK czy jednorazowe nagrody” (ibidem). Potwierdzają to dane z wydawanego co dwa lata raportu Głównego Urzędu Statystycznego o medianie wynagrodzeń, który ukazał się w lutym 2022 r. Wskazują one, iż połowa zatrudnionych w podmiotach gospodarki narodowej o liczbie pracujących 10 i więcej osób otrzymała wynagrodzenie poniżej mediany, która wyniosła 4702,66 zł brutto, czyli około 3403 zł netto. „Dane GUS potwierdzają, że relacja między medianą a przeciętnym wynagrodzeniem utrzymuje się na poziomie podobnym, co w latach poprzednich. W 2020 r. wyniosła blisko 81,81 proc., dwa lata wcześniej 81,84 proc.” (Ile tak naprawdę zarabiają Polacy? GUS podał dane o medianie wynagrodzeń, <https://forsal.pl/praca/wynagrodzenia/artykuly/8351160,gus-mediana-wynagrodzen-ile-tak-naprawde-zarabiaja-polacy.html>, dostęp 20.04.2023 r.). Trzeba jednak pamiętać, iż wynagrodzenia w podmiotach zatrudniających poniżej 10 osób są jeszcze niższe, bowiem „[z] historycznych danych można wywnioskować, że średnie wynagrodzenie w polskich mikrofirmach stanowi około 65 proc. przeciętnej kwoty w całej gospodarce.” (Ile zarabia przeciętny Polak? Na pewno nie tyle, ile podaje GUS w raportach, <https://biznes.interia.pl/gospodarka/news-ile-zarabia-przecietny-polak-na-pewno-nie-tyle-ile-podaje>

[gu,nld,6238584#utm_source=paste&utm_medium=paste&utm_campaign=chrome](https://biznes.interia.pl/gospodarka/news-ile-zarabia-przecietny-polak-na-pewno-nie-tyle-ile-podaje), dostęp: 20.04.2023 r.). Powoduje to, iż szczególnie w porównaniu ze starymi krajami Unii Europejskiej w sytuacji „normalnej” wynagrodzenia sędziowskie są odnoszone do wskaźnika, który przez uwarunkowania polskiej gospodarki jest niezwykle korzystny, bowiem odbiega od rzeczywistego poziomu płac w całej gospodarce. Przyjęte rozwiązania nie powodują również – wykluczonej w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego – uznaniowości zarówno wobec całej grupy zawodowej sędziów ze strony władzy wykonawczej, jak i w odniesieniu do poszczególnych sędziów, co do których niedopuszczalne jest uzależnianie wysokości wynagrodzenia od indywidualnej oceny ich pracy. Kwestionowane przepisy ustawy przewidują bowiem jednolity poziom podwyższenia wynagrodzeń w stosunku do wszystkich sędziów.” Mając na uwadze powyższe, rozważenia wymaga podjęcie prac nad zmianą systemową w zakresie określenia sposobu ustalania wynagrodzeń grupy orzeczniczej.

W opinii projektodawcy **referendarze sądowi** mają zaplanowany wzrost wynagrodzeń na takim samym poziomie jak planowany wzrost dla pracowników państwowej sfery budżetowej, a także dla sędziów, tj. 12,3%. Przyjęcie kwoty wskazanej przez referendarzy sądowych oznaczałoby wzrost ich wynagrodzeń w 2024 r., aż o 28,68%.

Jak wynika z przepisów o ustroju sądów powszechnych wynagrodzenie referendarza sądowego wynosi 75% wynagrodzenia zasadniczego w stawce pierwszej sędziego sądu rejonowego, powiększonego o należną składkę z tytułu ubezpieczenia społecznego.

W 2024 r. przyjęto zasadę, że ustalenie w roku 2024 wysokości wynagrodzeń sędziów, prokuratorów i innych pracowników, których wynagrodzenia są relacjonowane do wynagrodzeń sędziów i prokuratorów, nastąpi w odniesieniu do kwoty 6 114,08 zł, która zagwarantuje im wzrost wynagrodzeń o 12,3% (obecnie w 2023 r. kwota ta wynosi 5 444,42 zł).

Należy podkreślić, że w przypadku planowanego wzrostu wynagrodzeń na rok 2024 r. w odniesieniu do podwyższenia wynagrodzeń w 2024 r. w projekcie ustawy budżetowej na rok 2024, skierowanym do Rady Dialogu Społecznego – w celu zachowania spójnego podejścia w kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej – Rada Ministrów uwzględniła wzrost funduszu wynagrodzeń na jednakowym dla wszystkich dysponentów części budżetowych poziomie o 12,3% (z wyłączeniem osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe). Rada Ministrów proponuje zatem ustalenie w roku 2024 wysokości wynagrodzeń dla sędziów, prokuratorów i innych pracowników, których wynagrodzenia są relacjonowane do wynagrodzeń sędziów i prokuratorów, w odniesieniu do kwoty 6 114,08 zł, gwarantująca im wzrost wynagrodzeń o 12,3%, tj. taki sam jak dla pozostałych pracowników państwowej sfery budżetowej (z wyłączeniem osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe).

W ramach konsultacji publicznych został zgłoszony wniosek obywatelski o treści:

W odpowiedzi na opublikowanie tzw. Ustawy o budżecie na rok 2024 wnoszę o podniesienie kwoty bazowej minimum o 12%. Zapowiadana przez Premiera podwyżka dla urzędników, wydaje się bazować na kłamliwym przekazie. Podniesienie kwoty bazowej jedynie o 6,6% wskazuje, że MF nie widzi problemu inflacji i problemu coraz gorszej sytuacji finansowej pracowników służby cywilnej. Proszę o reakcje.

Projektodawca nie uwzględnił zgłoszonej w ramach konsultacji publicznej uwagi. W opinii projektodawcy niezbędne środki na wzrost wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej w 2024 r. znalazły odzwierciedlenie w projekcie ustawy budżetowej na rok 2024 r. Projekt ten uwzględnia wzrost funduszu uposażeń funkcjonariuszy i żołnierzy oraz funduszu wynagrodzeń osobowych pracowników państwowej sfery budżetowej łącznie o 12,3% (z wyłączeniem osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe), z tego w związku z przyjęciem średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń na poziomie 106,6% oraz dodatkowym wzrostem funduszu wynagrodzeń o 5,7%. Wzrost wynagrodzeń o 12,3% obejmuje również nauczycieli, czy też sędziów.

Związek Nauczycielstwa Polskiego nie zgłosił uwag do projektu ustawy.

Forum Związków Zawodowych przedstawiło zbiorcze stanowisko do projektu ustawy budżetowej na rok 2024 oraz do projektu ustawy o budżecie na rok 2024. W wystąpieniu nie odniesiono się bezpośrednio do projektu ustawy o budżecie na rok 2024.

Pozostałe podmioty, do czasu sporządzenia Raportu nie przedstawiły stanowiska.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.